

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MERYTORYCZNEJ KSIĄŻNICY PODLASKIEJ IM. ŁUKASZA GÓRNICKIEGO W BIAŁYMSTOKU za rok 2018

1 ZBIORY BIBLIOTECZNE

1.1 Gromadzenie

Stan zbiorów na 31.12.2018 r. przedstawiał się następująco:

Księgozbiór ogółem – **1.090.333** vol.

Czasopisma oprawne (razem z wydawnictwami ciągłymi) - **53.357** vol.

Czasopisma bieżące – **3.800** tytułów

Zbiory specjalne – **119.8131** jedn.

Zbiory książkowe i specjalne

Zainwentaryzowano wpływy z następujących źródeł: zakup (42,88%), egzemplarz obowiązkowy (43,15%), dary (8,32%), wymiana międzybiblioteczna (0,03%), inne źródła (5,62%). Wpłynęło ogółem **59.146** vol. książek i zbiorów specjalnych o wartości **1.613.169,13** zł.

Średnia cena książki z zakupu wyniosła **20,28** zł (w roku 2017 – 19,68 zł).

Realizując postanowienia Rozporządzenia MKiDN wysłano: 2011 vol. do 11 wojewódzkich bibliotek publicznych, 753 vol. do Biblioteki Archidiecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego w Białymstoku, 56 vol. do Biblioteki Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, 188 vol. do Biblioteki Politechniki Białostockiej. Przekazano w ramach wymiany 414 vol. wydawnictw do następujących bibliotek: Biblioteki Głównej UwB, Biblioteki Muzeum Podlaskiego, Biblioteki Muzeum Wojska, Biblioteki WSFiZ, Biblioteki Litewskiej Akademii Nauk im. Wróblewskich.

Kwotę na zakup zbiorów w roku 2018 przeznaczono głównie, tak jak w latach poprzednich, na zakup nowości wydawniczych poszukiwanych przez czytelników. W szczególności książek, audiobooków oraz książek drukowanych dużą czcionką, przeznaczonych do wypożyczeń. Uzupełniono także zbiory przechowywane i udostępniane w Dziale Zbiorów Specjalnych o nowe, ciekawe pozycje. W tym zbiór płyt CD i analogowych, filmów, map, nut i rękopisów.

W roku 2018 dokonano zakupów antykwarycznych, uzupełniając zbiory regionalne o cenne egzemplarze. Zakupiono m. in.: „Puszcę Kurpiowską” Adama Chętnika, wydanie z 1913 r; zestaw 9 dokumentów w jęz. rosyjskim związanych z powstaniem i funkcjonowaniem Instytutu Panien Szlacheckich w Białymstoku z lat 1841-1858; korespondencję Melchiora Wańkowicza z Jerzym Godorowskim z Białegostoku z 1948 r. Średnia cena 1 egz. wyniosła 1.345,11 zł.

Czasopisma

W roku 2018 wpłynęły **4.423** tytuły czasopism i wydawnictw ciągłych, w tym 115 z prenumeraty, pozostałe tytuły jako egzemplarz obowiązkowy.

Z tego liczba tytułów czasopism bieżących w roku 2018 pozostających w dyspozycji Książnicy Podlaskiej to ogółem **3.800** tytułów, w tym 3672 w Bibliotece Głównej, 128 w filiach bibliotecznych.

Pozostałe wpływy rozdysponowano następująco: 471 tytułów przekazano innym bibliotekom w kraju, 152 tytuły otrzymała Biblioteka Archidiecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego w Białymstoku.

Do oprawy introligatorskiej przekazano:

- Wydawnictwa ciągłe w liczbie 821 vol.
- Wydawnictwa zwarte w liczbie 204 vol.

Selekcja zbiorów. Kontrola zbiorów

W Bibliotece Głównej i filiach bibliotecznych kontynuowano selekcję zbiorów. W Bibliotece Głównej selekcją objęto egzemplarze zniszczone, zdezaktualizowane, niepoczytne oraz dublety. Celem selekcji było uporządkowanie zbiorów oraz pozyskanie miejsca na nowe nabytki.

W filiach kontynuowano selekcję przygotowującą księgozbiory kolejnych filii do pracy w zintegrowanym systemie bibliotecznym PATRON. Największą selekcją objęto księgozbiór Filii nr 17, którą przygotowywano do remontu, dostosowując ilość zbiorów do nowej aranżacji wnętrza.

Część zbiorów pochodzących z selekcji, głównie dubletów, przeznaczono na kiermasz przeprowadzony w trakcie Nocy Bibliotek w Bibliotece Głównej, a pozyskane w ten sposób środki przeznaczono na zakup nowości wydawniczych z literatury dla dzieci do Filii nr 10 zlokalizowanej w Dziecięcym Szpitalu Klinicznym.

Ubytki zbiorów (Biblioteka Główna wraz z filiami) wyniosły ogółem **29.846** vol., w tym w Bibliotece Głównej – 1.464 vol., w filiach – 28.382 vol.

Przeprowadzono kontrole zbiorów w filiach nr 12, 13 i 17.

1.2 Opracowanie

W roku 2018 zasób elektroniczny został zwiększony o **34.406** rekordów bibliograficznych (książki, czasopisma i wydawnictwa ciągłe oraz zbiory specjalne). Zmodyfikowano 48.864 rekordy.

Stan baz komputerowych na 31.12.2018 r.:

Baza Katalog Główny – **563.279** rekordów,
Kartoteka haseł wzorcowych formalnych – **644.977** rekordów,
Kartoteka haseł wzorcowych przedmiotowych – **860.625** rekordów.

Na bieżąco prowadzono następujące prace:

- scalanie rekordów według wykazów przesyłanych przez filie bądź zauważonych w trakcie przeglądania bazy,
- wymiana deskryptorów z kartoteki własnej na Deskryptory BN.

Opracowanie alfabetyczne

Opracowywano dokumenty dla następujących agend: Czytelni Ogólnej, Wypożyczalni, Magazynu Rezerw i filii bibliotecznych. W dalszym ciągu uzupełniano zasób Czytelni Książek o opisy katalogowe wydawnictw, których z różnych względów brakowało w bazie katalogu. Na bieżąco trwają prace nad opisami książek wprowadzonych do bazy przed 2017 r. – wypełnienie pól „04X” oraz „3XX”. Do poprawienia jest także spora część dokumentów zgromadzonych w Zbiorach Specjalnych.

Opisy książek, które wpłynęły z egzemplarza obowiązkowego w 2016 roku uzupełniane są o brakujące pola dla opisu formalnego zgodnego z wymogami BN.

Opracowanie rzeczowe

Klasyfikowanie wpływów według UKD i Deskryptorów BN odbywa się na bieżąco. Hasła przedmiotowe wzorcowe pobierane są z Bazy Deskryptorów BN. Docelowo wszystkie hasła przedmiotowe zostaną zamienione na deskryptory BN (trwają prace BN i dostawców oprogramowania dla bibliotek nad „wypracowaniem” metody przejścia).

W dalszym ciągu starano się ujednoczyć symbole UKD dla wznowień, cykli, wydawnictw wielotomowych.

Nie zamienia się haseł przedmiotowych BN na Deskryptory BN dla wszystkich wznowień, cykli i wydawnictw wielotomowych. Zamiany dokonuje się tylko w przypadkach, kiedy do poprawienia są 2-3 opisy bibliograficzne tego samego tytułu, cyklu, serii, wydawnictwa wielotomowego.

1.3 Udostępnianie

Udostępnianie tradycyjne

Ogólna liczba użytkowników wyniosła **44.446** (2017 r. - 43.365; wzrost o 1.081), liczba odwiedzin w wypożyczalniach wyniosła **343.388** (2017 r. - 332.465; wzrost o 10.923). Wypożyczono **875.187** vol. (2017 r. - 821.028; wzrost o 54.159), w tym **837.721** vol. książek (2017 r. - 783.134; wzrost o 54.587), **26.393** jednostek zbiorów specjalnych (2017 r. - 26.735; spadek o 342), **11.073** czasopism bieżących (2017 r. - 11.159; spadek o 86).

Liczba odwiedzin w czytelnich wyniosła **81.453** (2017 r. - 81.448 ; wzrost o 5). Udostępniono w czytelnich **125.743** vol. (2017 r. - 118.129; wzrost o 7.614), w tym **48.123** vol. książek (2017 r. - 40.043 ; wzrost o 8.080), **70.171** czasopism bieżących (2017 r. - 71.585; spadek o 1.414) i **4.835** czasopism oprawnych (2017 r. - 4.335; wzrost o 500), oraz **2.614** jednostek zbiorów specjalnych (2017 r. - 2.166; wzrost o 448).

W ramach wypożyczeń międzybibliotecznych wpłynęły **224** zamówienia, zrealizowano **205**.

Udostępniono **47.403** vol. książek, czasopism i zbiorów specjalnych przechowywanych w magazynach bibliotecznych (2017 r. - 46.373; wzrost o 1.030).

Zdigitalizowano 98 książek mówionych (około 1500 kaset). Książki zostały przegrane do komputera, poddane obróbce cyfrowej – program Audacity – oraz zgrane na płyty CD. Ze zdigitalizowanych zbiorów korzystano 585 razy.

Książnica Podlaska świadczy usługę dowozu książek do domu. Mogą z niej korzystać osoby niepełnosprawne i chore. W roku 2018 skorzystano z tej usługi 27 razy.

W minionym roku zaobserwowano dalszy znaczny wzrost liczby użytkowników biblioteki. Odnotowano duży wzrost liczby odwiedzin w wypożyczalniach oraz liczby zbiorów wypożyczanych do domu. Przyczyniło się do tego wzbogacenie oferty o dużą ilość nowości wydawniczych poszukiwanych przez czytelników. Wśród nich, oprócz tradycyjnej książki drukowanej, znalazły się w dużym wyborze audiobooki i książki drukowane dużą czcionką.

Nadal wysokim zainteresowaniem czytelników cieszyło się udostępnianie prezencyjne (na miejscu). Odnotowano znaczny wzrost ilości zbiorów udostępnionych na miejscu, w szczególności książek, zbiorów specjalnych i czasopism oprawnych. Dużym zainteresowaniem czytelników cieszyły się także czasopisma bieżące, pomimo spadku udostępniania zarejestrowanego w roku 2018. Nie jest to tendencja stała. W poprzednich latach naprzemiennie odnotowywano wzrosty i spadki udostępniania czasopism. W naszej ocenie związane jest to z indywidualnymi preferencjami czytelników w danym roku. Jeśli ta tendencja będzie utrzymywać się w kolejnych latach, może oznaczać odejście czytelnika od czasopism tradycyjnych do czasopism w formacie elektronicznym dostępnych w Internecie.

Wielu użytkowników Biblioteki Głównej i filii skorzystało także na miejscu ze sprzętu specjalistycznego typu powiększalnik stacjonarny, lupa elektroniczna, multilektor.

Systematyczne uzupełnianie oferty o nowości wydawnicze oraz prowadzenie licznych działań promujących książkę i czytelnictwo sprawiło, iż rok 2018 był kolejnym rokiem, w którym Książnica Podlaska odnotowała znaczny wzrost ilości użytkowników, odwiedzin oraz wypożyczeń zbiorów.

Jest to doskonały wynik, zważywszy, iż w roku 2018 od maja do września z powodu remontu zamknięta dla czytelników była Filia nr 17, a czytelnicy Filii nr 7 i 8, działających w obszarze budowy Trasy Niepodległości, mieli do nich utrudniony dostęp.

Książnica Podlaska stara się podnosić jakość świadczonych usług, między innymi poprzez remonty i modernizacje filii bibliotecznych. W roku 2018 wyremontowano Filię nr 17 przy ul. Dziesięciny. Nowa aranżacja wnętrza została wysoko oceniona przez czytelników oraz instytucje współpracujące z tą filią (przedszkola, szkoły). Pozyskana, dzięki wyburzeniu części ścian, przestrzeń dała większe możliwości pracy z czytelnikiem.

W roku 2018 Filie nr 2, 4, 8 i 14 włączono do modułu wypożyczeń w zintegrowanym systemie bibliotecznym PATRON, umożliwiając czytelnikom samodzielny dostęp do własnego elektronicznego konta. Trwały także intensywne prace przygotowawcze w kolejnych 4 filiach, które włączono do systemu od 01.01.2019 r.

Udostępnianie zasobów cyfrowych (ze zbiorów Książnicy w Podlaskiej Bibliotece Cyfrowej)

Na koniec roku 2018 liczba wyświetleń publikacji pochodzących z zasobów Książnicy w Podlaskiej Bibliotece Cyfrowej wyniosła **1.637.469** (na koniec 2017 r. – 1.464.921, przybyło 172.548).

Udostępnianie książek elektronicznych

- Serwis IBUK LIBRA – czytelnia e-booków online

Czytelnicy KP w roku 2018 roku mieli dostęp do 276 publikacji zakupionych wspólnie przez Konsorcjum Bibliotek Publicznych Województwa Podlaskiego oraz do nieodpłatnej oferty PWN SA (w sumie 1221 tytułów). Wśród e-publicacji dostępne były czasopisma naukowe o profilu humanistycznym, podręczniki akademickie, poradniki, materiały dla uczniów, literatura faktu.

Liczba sesji wyniosła 840, liczba pobranych dokumentów 878, liczba pobranych stron 8.826 (878 stron w trakcie otwarć).

Ponadto czytelnicy niewidomi mogli korzystać z książek do słuchania w ramach podpisanej przez Książnicę umowy Libra Light.

- Bezpłatny system Academica

W roku 2018 znacząco wzrosło zainteresowanie czytelników publikacjami dostępnymi w ramach bezpłatnego systemu Academica.

Liczba złożonych rezerwacji – 125. Liczba przeczytanych publikacji – 121. Liczba czytelników – 82 osoby (w tym 42 nowych zarejestrowanych w 2018 roku).

- Czytak Plus

Dzięki współpracy ze Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „LARIX”, Książnica otrzymała w formie użyczenia 3 urządzenia do słuchania książek o nazwie Czytak i Czytak Plus. Urządzenia udostępniono 19 razy na okres miesiąca, a 31 osób niewidomych przyniosło własną kartę. W sumie udostępniono 745 książek (w roku 2017 – 215 książek).

- Czytnik e-booków

W Dziale Zbiorów Specjalnych udostępniono czytelnikom 10 urządzeń do czytania e-książek firmy Prestigio. W 2018 roku urządzenie wypożyczyło 5 osób.

Strona www Książnicy Podlaskiej oraz konto w mediach społecznościowych

Serwis www Książnicy Podlaskiej na koniec 2018 r. liczył **1.115** stron i podstron. Liczba odsłon strony www wyniosła **504.394**, liczba odwiedzin wyniosła **186.898**, liczba unikatowych użytkowników **64.217** (ID komputerów).

Profil, który Książnica Podlaska posiada na Facebooku, pozwala na bliższe dotarcie do użytkowników z różnorodnymi informacjami na temat funkcjonowania Książnicy Podlaskiej oraz promocję wydarzeń odbywających się w Bibliotece Głównej i filiach na terenie miasta Białegostoku. Profil cieszy się dużym zainteresowaniem, o czym świadczy liczba polubień i liczba osób obserwujących stronę – około 3.760 osób.

2 DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA I BIBLIOGRAFICZNA

2.1 Działalność informacyjna

Ogólna liczba udzielonych informacji wyniosła **46.650** (2017 r. – 51.851; spadek o 5.201), w tym informacji elektronicznych **18.602** (2017 r. – 23.973; spadek o 5.371). Liczba osób korzystających z Internetu (odwiedziny) wyniosła **19.545** (2016 r. – 29.714; spadek o 10.169).

Zanotowano dalszy spadek liczby udzielonych informacji oraz liczby osób korzystających z Internetu. Przyczyną tego jest niewątpliwie powszechna dostępność Internetu w warunkach domowych (w tym na urządzeniach mobilnych) oraz podwyższenie kompetencji użytkowników, pozwalające na samodzielne wyszukiwanie informacji w Internecie. Nie bez wpływu na spadki w omawianym obszarze pozostaje powszechna dostępność lektur i opracowań w Internecie, zmiany demograficzne, a także zmiany w procesie nauczania.

Najliczniejszą grupą osób korzystających z Internetu są osoby dorosłe oraz w starszym wieku, w tym bezrobotne, dla których biblioteka nadal jest miejscem poszukiwania informacji, a także miejscem dostępu do bezpłatnego Internetu.

W okresie sprawozdawczym szkolono użytkowników informacji – zorganizowano 349 lekcji i wycieczek bibliotecznych. Szkolenia przywarsztatowe odbywały się w Informatorium oraz w filiach bibliotecznych.

Na bieżąco aktualizowano i uzupełniano materiały informacyjne na stronie www Książnicy Podlaskiej.

2.2 Prace bibliograficzne

Prace nad bibliografią regionalną w roku 2018 skupiły się wokół rozbudowy bazy bieżącej: Bibliografia województwa podlaskiego od 1999 r.

Bazy regionalne uzupełniano na bieżąco w oparciu o wpływające do Książnicy Podlaskiej zbiory. Do baz bibliografii regionalnej wprowadzono **7.506** rekordów (2017 r. – 7.730 rekordów). W sumie bazy bibliografii regionalnej liczą **164.238** rekordów (31.12.2017 r. – 156.738 rekordów).

Bibliografia województwa podlaskiego od 1999 r.

Systematycznie, w miarę napływania materiałów, kontynuowano prowadzenie bazy w formacie MARC21, z wykorzystaniem regionalnych kartotek wzorcowych. Na bieżąco wprowadzane były artykuły z ogólnopolskiej i regionalnej prasy codziennej oraz czasopism i wydawnictw ciągłych. Jako całość zostały opracowane dzienniki regionalne – m.in. Gazeta Współczesna i Kurier Poranny za 2017 r. oraz 2018 r. styczeń – lipiec. Sporządzano opisy czasopism regionalnych jako całości oraz dodatków do czasopism. W miarę napływania opracowywano wydawnictwa zwarte.

Korekta bazy prowadzona była na bieżąco, nanoszone były także zmiany w starszych opisach (przeprowadzono korektę w 9.805 rekordach). W związku z wprowadzeniem w systemie Patron możliwości przeprowadzenia operacji zbiorowych na kolekcjach, rozpoczęto korektę retrospektywną, w celu dodania do starszych opisów deskryptorów BN.

Bibliografia woj. białostockiego, łomżyńskiego i suwalskiego za lata 1990-1998

Kontynuowano prace nad korektą bazy za lata 1990-1998, która zawiera materiał wprowadzony na podstawie kartoteki tradycyjnej. Kartoteka tradycyjna składa się z 24 szufladek, zakończono korektę 19, 20, 21 i 22 (szacunkowo to ok. 4.000 opisów). Sprawdzano zgodność opisów formalnych z działów: Kultura, Językoznawstwo, Literatura piękna, Sztuka, Teatr. Uzupełniano opisy i wyjaśniano wynikające nieścisłości. Uzupełniano brakujące opisy, na które natrafiono w czasie poszukiwań bibliograficznych.

Kartoteka haseł wzorcowych - regionalna

Kontynuowano pracę nad rozbudową i korektą kartoteki haseł wzorcowych. W kartotece jest nadal wiele dublujących się, zbyt rozbudowanych i nieprawidłowych haseł, które zostały wprowadzone automatycznie w trakcie konwersji baz do systemu Patron. Kartoteka w dniu 31.12.2018 r. liczyła **138 018** haseł (134 424 – stan na 31.12.2017). Zakończona została systematyczna korekta haseł formalnych (hasła na litery – P-Ż), poprawiane były na bieżąco pojawiające się błędy w hasłach przedmiotowych oraz prowadzona była korekta haseł geograficznych.

Hasła do kartoteki przejmowane były z bazy Deskryptory Biblioteki Narodowej oraz tworzone samodzielnie. W 2018 r. do kartoteki zostały włączone deskryptory BN: ujęciowe, chronologiczne, forma/typ, gatunek/rodzaj. Oprócz korekty poszczególnych opisów i korekty poprzez operacje na kolekcjach, prowadzona była korekta haseł w opisach z poziomu kartotek haseł wzorcowych. Polegała ona na modyfikacji haseł i podwiązywaniu haseł.

W 2017 r. zmodyfikowano i wprowadzono **16.865** haseł (13.035 w roku 2017).

3 KOMPUTERYZACJA

Wykaz najważniejszych prac wykonanych w 2018 r.:

- Utrzymywanie i rozwój komputerowej infrastruktury technologicznej, realizacja zakupów sprzętu do Biblioteki Głównej i filii Książnicy Podlaskiej,
- Utrzymanie łącz internetowych w filiach bibliotecznych oraz budynku głównym,
- Zmiana technologii na światłowodową i zwiększenie prędkości Internetu filiach,
- Reorganizacja sieci połączeń w serwerowni oraz w Dziale Digitalizacji w związku ze zmianą lokalizacji Działu,
- Reorganizacja okablowania w siedzibie Książnicy Podlaskiej poprzez wykonanie systemu okablowania strukturalnego,
- Przygotowanie filii bibliotecznych do pracy zdalnej w nowym systemie bibliotecznym,
- Nadzór nad pracą bramek RFID zabezpieczających przed kradzieżą książek,
- Monitoring serwerów, UPS-ów i klimatyzatorów w serwerowni Książnicy Podlaskiej, zgłaszanie awarii,
- Przedłużenie umowy na świadczenie usług wirtualnych zasobów informatycznych na kolejny rok,
- Administrowanie stroną www i stroną BIP-u,
- Administrowanie przestrzenią dyskową na macierzy QNAP,
- Udostępnianie zasobów na serwerze NAS,
- Konfiguracja i nadzór nad stacjami roboczymi do obsługi Podlaskiej Biblioteki Cyfrowej oraz lokalnej biblioteki cyfrowej,
- Administrowanie siecią i systemem bibliotecznym,
- Administrowanie bazami własnymi i obcymi (IBUK LIBRA, PBC),
- Administrowanie systemami księgowymi,
- Udział w projekcie Wdrażanie elektronicznych usług dla ludności województwa podlaskiego – część II, administracja samorządowa,
- Zadania związane z ochroną i bezpieczeństwem systemów i danych.

4 DIGITALIZACJA ZBIORÓW

4.1 Digitalizacja i archiwizacja materiałów

Zdigitalizowano (skanowanie, obróbka graficzna, eksport danych do wybranych formatów) 3.993 obiekty:

- 185 książek. Były to publikacje wydane między 1880 a 1948 r. Każdorazowo dokonano oceny stanu prawnego dzieł przeznaczonych do digitalizacji pod kątem możliwości ich udostępnienia w Podlaskiej Bibliotece Cyfrowej.
- 736 numerów czasopism, w tym wydania „Gazety Białostockiej” (rocznik 1954) oraz „Dziennik Ludowy” (kontynuacja rocznika 1948 r. oraz rocznik 1949).
- 3072 obiekty (4894 skany) w ramach współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Animacji Kultury w Białymstoku przy realizacji projektu „Podlaskie zbiory cyfrowe”.

Zarejestrowano przy użyciu kamery cyfrowej 83 wydarzenia kulturalne i inne spotkania organizowane lub współorganizowane przez Książnicę Podlaską. Zmontowano 66 filmów.

Zarejestrowano i zmontowano 21 filmów w ramach realizowanego przez Dział Promocji i Wydawnictw cyklu „Lektura na weekend”.

Uporządkowano dane skopiowane w roku poprzednim ze starej macierzy dyskowej QNAP na nową macierz zakupioną w ramach realizacji projektu „Skarbiec dziedzictwa kulturowego”.

4.2 Publikacja materiałów w sieci

Publikacja materiałów w Podlaskiej Bibliotece Cyfrowej:

- udostępniono 108 książek (w tym 59 książek zdigitalizowanych w latach 2015-2017),
- udostępniono 309 numerów czasopism,
- udostępniono 1002 obiekty dostarczone przez Centrum im. Ludwika Zamenhofs w ramach współpracy przy realizacji projektu „e-Mediateka CLZ vol. 2”.

Publikacja materiałów filmowych na kanale YouTube i/lub profilu Książnicy Podlaskiej na Facebooku:

- udostępniono 66 filmów.

4.3 Współpraca z innymi instytucjami

W ramach programu „Kultura cyfrowa” współpracowano z Białostockim Ośrodkiem Kultury (Centrum im. Ludwika Zamenhofs) przy sporządzaniu umowy oraz realizacji projektu „e-Mediateka CLZ vol. 2” oraz Wojewódzkim Ośrodkiem Animacji Kultury w Białymstoku przy realizacji projektu „Podlaskie zbiory cyfrowe”.

5 DZIAŁALNOŚĆ INSTRUKCYJNO-METODYCZNA

5.1 Nadzór nad zadaniami realizowanymi przez biblioteki publiczne województwa podlaskiego

Biblioteki terenowe

W ramach pomocy instrukcyjno-metodycznej oraz sprawowania nadzoru merytorycznego pracownicy Działu przebywali 29 dni w terenie, przeprowadzając 48 wizytacji instruktażowych, udzielając porad i konsultacji w bibliotekach publicznych pełniących zadania powiatowe, bibliotekach miejskich, miejsko-gminnych i gminnych. Problematyka wyjazdów dotyczyła m. in. następujących zagadnień:

- realizacja zadań biblioteki powiatowej (Grajewo, Siemiatycze),
- poprawność dokumentacji bibliotecznej (Kulesze Kościelne, Rajgród, Siemiatycze, Kuźnica, Płaska, Rudka),
- rozwijanie warsztatu informacyjno-bibliograficznego (Nurzec Stacja, Ciechanowiec, Nowy Dwór),
- funkcjonowanie biblioteki w strukturach domu kultury (Sokoły, Żarnowo),
- pilotowanie spotkań autorskich w ramach Dyskusyjnych Klubów Książki (Augustów, Nowinka, Podgórze, Sztabin, Zambrów, Zawady, Knyszyn, Ruda, Szczuczyn, Kolno, Łomża),
- realizacja tematów na szkoleniach w bibliotekach powiatowych (Augustów, Kolno, Mońki, Łomża, Grajewo, Suwałki),
- monitorowanie realizacji programu *O finansach w bibliotece* (Studzianki, Dubiny),
- udział w pracach komisji oceniającej dzieci i młodzież w ramach III Wojewódzkiego Forum Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych Melpomena (Juchnowiec Kościelny),
- udział w uroczystym otwarciu MBP w Siemiatyczach i MBP w Bielsku Podlaskim, które zostały zmodernizowane dzięki dofinansowaniu w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa – Priorytet 2 Infrastruktura Bibliotek 2016-2020.

Filie biblioteczne i agendy Książnicy Podlaskiej

Łącznie instruktorzy przebywali w placówkach filialnych i agendach KP 67 razy. Wyjścia do filii bibliotecznych i agend KP przeznaczone były m.in. na:

- sprawdzanie kartoteki ubytków przed skontrum (FB nr 12, 13, 17),
- pilotowanie spotkań autorskich w ramach DKK (FB nr 4, 8) oraz projektu *Z książką w podróż historyczną* (FB 3, 7)
- realizowanie warsztatów i zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży (FB nr 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 13, 15),
- przeprowadzanie kontroli księgozbioru (FB nr 12, 13, 17).

Programy i projekty ogólnopolskie – koordynacja w woj. podlaskim

- koordynacja programu Biblioteki Narodowej – *Zakup nowości wydawniczych do bibliotek w 2018 r.* (tj.: podział środków dla bibliotek województwa podlaskiego, sprawdzenie poprawności dostosowania wskaźników dochodów podatkowych jednostki samorządu terytorialnego do konkretnej biblioteki, pomoc przy wypełnianiu wniosków o dofinansowanie),
- organizacja i nadzorowanie wspólnie z Biblioteką Powiatu Białostockiego realizacji programu Instytutu Książki – *Dyskusyjne Kluby Książki* (tj.: przygotowanie wniosku o dofinansowanie DKK, organizacja spotkań autorskich w ramach działalności DKK, sporządzanie relacji dotyczących działalności 47 klubów w woj. podlaskim na stronę KP oraz na potrzeby Instytutu Książki, prowadzenie dokumentacji klubów, zakup, ewidencja i wymiana książek, sporządzenie raportu z działalności DKK za I półrocze 2018 r. oraz raportu końcowego za 2018 r., organizacja konkursu na najciekawszą relację ze spotkań DKK – ocena i wybór laureatów konkursu),
- koordynacja na terenie woj. podlaskiego ogólnopolskich badań efektywności bibliotek publicznych, realizowanych w ramach projektu SBP *Analiza Funkcjonowania Bibliotek* (rejestracja nowych bibliotek, zatwierdzanie wypełnionych formularzy, weryfikacja i analiza danych statystycznych wprowadzonych do bazy przez biblioteki za 2017 r.),
- koordynacja projektu *O finansach... w bibliotece* w wybranych bibliotekach woj. podlaskiego,
- udział w programie ogólnopolskim Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego – *Lokalne Kluby Kodowania*,
- złożenie dwóch wniosków o dofinansowanie zadań ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w ramach programów dotacyjnych *Partnerstwo dla książki* oraz *Niepodległa*,
- realizacja projektu *Z książką w podróż historyczną* ze środków finansowych pozostających w dyspozycji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (program dotacyjny *Partnerstwo dla książki*),
- koordynacja projektu Instytutu Książki *Mała książka – wielki człowiek*.

5.2 Materiały i pomoce metodyczne, szkolenia

Przygotowano następujące pomoce metodyczne, opracowania, artykuły, scenariusze:

- informator teleadresowy bibliotek terenowych i Książnicy Podlaskiej na rok 2018,
- *Nowości Audiobook 2018* – pomoc metodyczna,
- *Publikacje o regionie – wykaz nowości, które warto mieć w bibliotece* – pomoc metodyczna,
- *Kalendarium rocznic i wydarzeń na 2019 r.*,

- *Zwiedzamy Polskę z Koziołkiem Matołkiem* – scenariusz zajęć edukacyjnych dla najmłodszych,
- *Pingwiniada* – scenariusz zajęć czytelniczych dla dzieci,
- *Niepodległa w mojej bibliotece* – regulamin konkursu dla bibliotek publicznych województwa podlaskiego,
- *Scenariusz zajęć dla dzieci z wykorzystaniem robota Photon oraz elementów kodowania*,
- artykuły do czasopisma *Głos Bibliotek Publicznych Województwa Podlaskiego*:
  - *Ludzie z pasją – hobby bibliotekarzy Książnicy Podlaskiej – wyniki badań ankietowych.*
  - *Badanie skutków połączenia biblioteki z inną instytucją kultury w woj. podlaskim.*
  - *Czytanie leczy, czyli krótka rzecz o biblioterapii.*

Zorganizowano lub współorganizowano szereg szkoleń, m.in.:

- seminarium bibliotekarzy woj. podlaskiego na temat: *Książka cyfrowa, elektroniczna, wirtualna. Charakterystyczne zjawiska, terminy i pojęcia. Otwarte Zasoby Edukacyjne i możliwości ich wykorzystania w bibliotece. Mobilne narzędzia i aplikacje w pracy z dziećmi*,
- szkolenie warsztatowe adresowane do pracowników FB nt. *Sprawozdawczość bibliotek publicznych*,
- szkolenie dla moderatorów DKK pt. *Rola moderatora podczas spotkań autorskich. Jak zorganizować i przeprowadzić spotkanie autorskie, czyli atrakcyjna dyskusja o literaturze* (zorganizowane wspólnie z Biblioteką Powiatu Białostockiego),
- szkolenie moderatorów DKK pt. *Uśmiechnięta akademia wartości* (zorganizowane wspólnie z Biblioteką Powiatu Białostockiego),
- cykl szkoleń warsztatowych dla wybranych bibliotek terenowych woj. podlaskiego ph. *Kodowanie w bibliotece*,
- seminarium z zakresu czytelnictwa dziecięcego i młodzieżowego ph. *Bajkowe warsztaty dla małych i dużych* (zorganizowane wspólnie z Biblioteką Powiatu Białostockiego),
- wykład pt. *Wartościowa literatura historyczna polska*,
- IX Konferencja Regionalna Bibliotek Województwa Podlaskiego ph. *Niepodległa w mojej bibliotece* (połączona z prezentacją prac konkursowych),
- Szkolenie *Jak skutecznie pozyskiwać środki z Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na 2019 r.*,
- Szkolenie *Praktyczne aspekty funkcjonowania kontroli zarządczej i zarządzania ryzykiem*,
- Spotkanie informacyjne w ramach programu *O finansach ... w bibliotece*.

Realizowano wybrane tematy na szkoleniach w bibliotekach powiatowych i miejskich:

- MBP w Augustowie – zrealizowano tematy: *Badanie efektywności bibliotek publicznych powiatu augustowskiego, Czytanie leczy – biblioterapia, Gry planszowe w bibliotece*
- MBP w Kolnie – zrealizowano tematy: *Wskaźniki funkcjonalności bibliotek powiatu kolneńskiego, Gry planszowe w bibliotece, Terapeutyczna rola książki.*
- MBP w Mońkach – zrealizowano tematy: *Czytanie leczy – biblioterapia, Wpływ pasji, hobby i zainteresowań bibliotekarzy Książnicy Podlaskiej na twórcze wykonywanie pracy zawodowej – wyniki badań ankietowych.*
- MBP w Łomży - zrealizowano tematy: *Czytanie leczy – biblioterapia, Kodowanie w bibliotece.*
- MBP w Grajewie – zrealizowano tematy: *Czytanie leczy – biblioterapia, Kodowanie w bibliotece.*
- BP w Suwałkach – zrealizowano tematy: *Kodowanie w bibliotece*

Kontynuując współpracę z bibliotekami białostockich uczelni wyższych w ramach **Podlaskiego Forum Bibliotekarzy** (jest to otwarte forum dyskusyjne stanowiące płaszczyznę współpracy i wymiany poglądów całego środowiska bibliotekarskiego), 15.03.2018 r. zorganizowano w Książnicy spotkanie,

na którym wykład pn. „*Literacka mapa Podlasia w zakresie twórczości dla dzieci*” wygłosiła dr hab. Anna Nosek. W wykładzie uczestniczyło ponad 100 osób.

5.3 Współpraca z samorządami lokalnymi w zakresie organizacji oraz przekształceń sieci bibliotek publicznych

W związku z zamiarami organizatorów bibliotek samorządowych woj. podlaskiego dotyczącymi reorganizacji i zmian w sieci bibliotek publicznych:

- opiniowano uchwały samorządów gminnych dotyczące zamiaru połączenia bibliotek z ośrodkami kultury (gmina Orla),
- udzielono konsultacji w sprawie sposobu likwidacji filii bibliotecznej i postępowania z jej majątkiem w gminie Stawiski,
- udział w spotkaniu Rady Powiatu Zambrowskiego dotyczącym organizacji biblioteki powiatowej powiatu zambrowskiego.

6 BIBLIOTEKA PUBLICZNA POWIATU BIAŁOSTOCKIEGO

Działalność skupiała się na bieżącym instruktażu i współorganizowaniu działalności promocyjnej bibliotek powiatu białostockiego. Zrealizowano 48 wyjazdów do placówek terenowych, w tym:

- 17 w ramach instruktażu przywarsztatowego bibliotekarzy w poszczególnych bibliotekach,
- 5 doskonań zawodowych zorganizowanych w placówkach samorządowych,
- 3 szkolenia branżowe, realizowane przez jednostki zewnętrzne,
- 4 spotkania z samorządowcami gmin,
- 19 działań edukacyjnych popularyzujących książkę i czytelnictwo.

Współorganizowano szkolenia:

- „*Biblioteki inspirują – akcentując wydarzenia i rocznice historyczne i literackie*” współorganizowane z Gminną Biblioteką Publiczną w Gródku,
- „*Rozwój kompetencji osobistych bibliotekarzy: marka osobista i wizerunek bibliotekarza wizytówką biblioteki*” – warsztaty przeprowadzone w Książnicy Podlaskiej w Białymstoku,
- „*Rozwój kompetencji osobistych: bibliotekarz ambasadorem kultury – savoir vivre w pracy*” – warsztaty przeprowadzone w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy Łapy,
- „*Rola moderatora podczas spotkań autorskich, czyli atrakcyjna dyskusja o literaturze*” – szkolenie moderatorów DKK zorganizowane w Książnicy Podlaskiej wspólnie z Działem Instrukcyjno-Metodycznym,
- „*Biblioteka w teatrze, teatr w bibliotece*” – konferencja w ramach koalicji Bibliotecznej Ligi Powiatowej (powiatów: białostockiego, łomżyńskiego i suwalskiego) zorganizowana w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy Łapy,
- „*Uśmiechnięta akademia wartości*” – zlot moderatorów i bibliotekarzy zorganizowany w Książnicy Podlaskiej w Białymstoku wspólnie z Działem Instrukcyjno-Metodycznym,
- „*W świecie najmłodszych odbiorców książek*” – szkolenie Dyskusyjnych Klubów Książki zorganizowane w Książnicy Podlaskiej wspólnie z Działem Instrukcyjno-Metodycznym,
- „*Jak zachęcić do korzystania z usług bibliotecznych – czyli nie ma mowy o nudzie w bibliotece*” – warsztaty przeprowadzone w Filii Bibliotecznej w Rybołach.

Opracowano pomoce metodyczne, badania czytelnicze, artykuły :

- ofertę wspólnych działań bibliotecznych na 2018 rok skierowaną do bibliotek samorządowych powiatu białostockiego,
- „Biblioteki Publiczne Powiatu Białostockiego – informator 2018” (aktualizacja zmian w oparciu o dane z poszczególnych bibliotek samorządowych),
- notatki informacyjne na stronę www Książnicy Podlaskiej i Starostwa Powiatu Białostockiego oraz Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich nt. poszczególnych działań merytorycznych,
- materiały do Serwisu Informacyjnego Bibliotekarzy Województwa Podlaskiego, redagowanego przez Dział Instrukcyjno-Metodyczny,
- Materiały promocyjne (zakładki, butony, plakaty) na spotkania edukacyjne,
- Zestawienie pt. „*Bibliotecznym tropem inicjatyw związanych z Niepodległą w bibliotekach powiatu białostockiego*”,
- „*Współpraca bibliotek w powiecie białostockim*” – artykuł do Bibliotekarza nr 6/2018,
- Prezentacje multimedialne przedstawiające działania biblioteczne, które zaprezentowano w trakcie realizowanych przedsięwzięć.

Działania kulturalno-oświatowe, promocyjne i in.:

- **wędrujące ekspozycje czasowe:** przygotowano 7 wędrujących ekspozycji czasowych,
- **spotkania autorskie z:** Anną Partyką – Judge, Renatą Polecką, Martą Fox, Anetą Zamojską, Renatą Piątkowską, Pawłem Beręsewiczem, Małgorzatą Piekarską, Tomaszem Szwedem, Barbarą Rybałtowską, Katarzyną Janowicz-Timofiejew, Mariolą Pryzwan-Mamrot, Janiną Osewską, Małgorzatą Dobkowską, Danielem Kasprowiczem,
- **akcje biblioteczne:** „*W stronę książki, w stronę biblioteki*”, II edycja „*Sklejki poetyckiej*” w ramach warsztatów plastyczno-literackich z Marcinem Kozińskim, IV edycja „*Przystanku z książką w bibliotece*”,
- **konkursy powiatowe:** udział w pracach jury Wojewódzkiego Konkursu Melpomena Przegląd Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych,
- **warsztaty edukacyjne:** „*Spotkanie z Borejkami – bohaterami Jeżycjady*”, „*Historia na niebie i ziemi*”, „*Warsztaty kreatywnego myślenia*”

W sumie z wyszczególnionych działań skorzystało ok. 2398 odbiorców.

7 PROMOCJA BIBLIOTEKI I CZYTELNICTWA

7.1 Imprezy literackie, promocje, wystawy, koncerty, konferencje

Zorganizowano 1.699 imprez, w tym: wystawy i wystawki – 199, imprezy literackie – 318 (m.in. spotkania autorskie, promocje książek, konkursy literackie, dyskusje o książkach), inne – 1.182 (lekcje i wycieczki biblioteczne oraz zwiedzanie bibliotek, pogadanki i odczyty, konkursy nieliterackie, zajęcia i warsztaty plastyczne, językowe, ornitologiczne, koncerty, konferencje).

W imprezach organizowanych przez Książnicę Podlaską (Biblioteka Główna i filie) uczestniczyło około 35.891 osób.

Ważniejsze imprezy:

- **imprezy literackie:**

- cykl Środy Literackie – to spotkania, które znalazły swoje stałe miejsce w kalendarzu imprez kulturalnych Białegostoku i regionu. Bohaterami Śród Literackich byli twórcy zajmujący się nie tylko poezją i prozą, lecz także muzyką, psychologią, działalnością społeczną oraz nauką. Dzięki nim uczestnicy mogli zapoznać się z najnowszymi nurtami we współczesnej kulturze. Wspólnym mianownikiem wszystkich spotkań odbywających się w Książnicy Podlaskiej była i jest refleksja nad wartością słowa – słowa przemyślanego, oryginalnego, pobudzającego do namysłu nad światem. Uczestnicy Śród Literackich zawsze podkreślają, że cotygodniowe dyskusje to dla nich szansa na poznanie ludzi, dla których pisanie jest przede wszystkim sposobem na życie i miejscem spotkania z drugim człowiekiem. W ramach cyklu w 2018 r. gośćmi Książnicy Podlaskiej byli: Ewa Krychniak, Ewa Dudziec, Renata Polecka, Michał Rusinek, Janina Osewska, Miłostawa Malzahn, Sabina Baral, Marta Fox, Wojciech Chmielarz, Katarzyna Droga, Paweł Sołtys, Karolina Radłowska, Aleksander Rogodziński, Barbara Rybałtowska, Teresa Kaczorowska, Krystyna Konecka, Krzysztof Daukszewicz, Zdzisław Jerzy Adamczyk, Mira Łuksza, Piotr Brysacz, Zofia Piłasiewicz, Ewa Sułek, Zenon Gruszewski, Marcin Tomkiel, Konstelacja Toposu, Wojciech Karpiński, Jakub Małecki, Małgorzata Dobkowska, Krzysztof Jodczyk, zorganizowano także wieczór kolęd z zespołem Podlaskie Korale,
- promocje książek - „Lecień” Zbigniewa Nasiadki oraz książek autorów zaproszonych na Festiwal Literacki „Autorzy i książki. Podlaskie podsumowanie”: Elżbiety Janikowskiej, Agnieszki Suchowierskiej, Ignacego Karpowicza, Andrzeja Kruszewicza, Szymona Hołowni,
- współpraca przy promocji książki „Listy z osiołkiem”, wydanej przez Muzeum Pamięci Sybiru. Promocja odbyła się w filiach Książnicy Podlaskiej,
- spotkanie autorskie z ks. prof. Jerzym Szymikiem, laureatem Ogólnopolskiej Nagrody im. Franciszka Karpińskiego – spotkanie współorganizowane z Katolickim Stowarzyszeniem „Civitas Christiana” Oddział Okręgowy w Białymstoku,
- Festiwal Literacki *Autorzy i Książki. Podlaskie Podsumowanie*.
 Festiwal organizowany przez Książnicę Podlaską w Białymstoku, we współpracy z Fundacją Sąsiedzi, którego celem jest prezentacja mapy literacko-wydawniczej Podlasia oraz promocja lokalnej literatury, wyrastającej z historii, tradycji i specyficznego klimatu naszego regionu.
 Pierwszy dzień festiwalu, w znacznej mierze poświęcony był najmłodszym czytelnikom. W sumie ponad 350 dzieci wzięło udział w warsztatach, prowadzonych przez autorki literatury dziecięcej – **Elżbietę Janikowską i Agnieszkę Suchowierską** oraz aktorów Teatru Dramatycznego im. Aleksandra Węgierki – Bernarda Banię i Katarzynę Siergiej. Warsztatom towarzyszyła wystawa prac pokonkursowych „Klasyczne bajki w komiksie” II edycji międzyszkolnego konkursu literacko-plastycznego.
 Piątkowy wieczór zgromadził w auli Książnicy Podlaskiej fanów twórczości **Ignacego Karpowicza**. Laureat Paszportu „Polityki”, czterokrotny finalista Nagrody Literackiej Nike i czterokrotny laureat Nagrody Literackiej Prezydenta Miasta Białegostoku im. Wiesława Kazaneckiego mówił o swojej najnowszej powieści „Miłość”.
 Drugi festiwalowy dzień rozpoczął się wernisażem wystawy „Granie słów”, autorstwa rysownika **Pawła Jarońskiego**. W Galerii Parter można też było obejrzeć wystawę książek, wydanych w 2017 roku w województwie podlaskim oraz publikacje autorów związanych z Podlasiem, przygotowaną przez Andrzeja Kalinowskiego z Fundacji Sąsiedzi, będącej współorganizatorem festiwalu.
 Nowością drugiej edycji festiwalu był **Sejmik Poetycki – panel dyskusyjny z udziałem kilkudziesięciu poetów z Podlasia**, który poprowadził literaturoznawca, prof. Dariusz Kulesza. Uczestnicy spotkania próbowali m.in. znaleźć odpowiedź na pytanie, jaki jest stan poezji w naszym mieście i regionie.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się sobotnie spotkania autorskie. Ornitolog, podróżnik i autor wielu książek o zwierzętach, **Andrzej Kruszewicz** opowiedział o swojej najnowszej publikacji „Hipokryzja”, w której porusza temat traktowania zwierząt.

O fenomenie Białowieży i silnych kobietach, jak Simona Kossak czy Wanda Rutkiewicz, mówiła **Anna Kamińska**, dwukrotnie nominowana do Nagrody Literackiej im. Wiesława Kazaneckiego – w 2016 roku oraz w 2018 r za książkę „Białowieża szeptem. Historie z Puszczy Białowieskiej”.

Festiwal zakończyło spotkanie z dziennikarzem, publicystą, autorem kilkunastu książek, **Szymonem Hołownią**, który opowiedział o początkach swojej pisarskiej kariery i kondycji Kościoła,

- Targi Książki: w ramach Targów Książki przygotowano stoisko informacyjne Książnicy Podlaskiej oraz przeprowadzono warsztaty edukacyjne nawiązujące do obchodów 100. Rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości pn. „*O nich wiedzieć warto. Poznajemy sylwetki słynnych Polaków*”,
- Targi Książki Naukowej: Książnica Podlaska przygotowała stoisko, na którym zaprezentowała swoje wydawnictwa,
- **uroczyste obchody Dnia Bibliotekarza, wręczenie Nagrody Srebrnej Róży pani Bogusławie Wenclaw,**
- **uroczysta gala z okazji wręczenia Ogólnopolskiej Nagrody im. Franciszka Karpińskiego Krzysztofowi Kuczkowskiemu,**
- **Filmowy cykl „Lektura na weekend”** – w każdy piątek Książnica Podlaska na swoim profilu społecznościowym zamieszcza propozycje książkowe bibliotekarzy i osób związanych z kulturą i książką.
- **Klub Czytelniczy Ex Libris:** współorganizacja cyklu spotkań w ramach Klubu Czytelniczego Ex Libris. Organizatorem cyklu spotkań klubu są: Stowarzyszenie Szukamy Polski, Instytut Filologii Polskiej UwB i Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku.
- **7 Białostocki Tydzień Czytania Dzieciom** – w ramach tej akcji Dyrekcja Książnicy Podlaskiej uczestniczyła w głośnym czytaniu zorganizowanym w Operze, a pracownicy działów i filii czytali teksty literackie młodym czytelnikom w białostockich przedszkolach i szkołach,
- **Narodowe Czytanie „Przedwiośnia” Stefana Żeromskiego** – impreza plenerowa na placu miejskim przy ul. Rynek Kościuszki w Białymstoku oraz czytanie „Przedwiośnia” w filiach Książnicy Podlaskiej,
- **Gala Konkursu „Srebro nie złoto”** – konkursu literackiego, skierowanego do seniorów. Jego celem jest zachęcenie seniorów do pisania, prezentacja ich twórczości, integracja środowiska seniorów oraz integracja pokoleniowa. W 2018 r. motywem przewodnim prac było województwo podlaskie, jego historia, współczesność, mieszkańcy, piękno przyrody. W związku z obchodami 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, w tegorocznej edycji z inicjatywy społecznej „100-lecia Kobiet”, do konkursu wprowadzona została kategoria specjalna „Polka Niepodległa”. Współorganizatorami konkursu są Redakcja Podlaski Senior, Stowarzyszenie Szukamy Polski, Polskie Radio Białystok, Fundacja Sąsiedzi oraz Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku,
- **projekcje filmowe w ramach parasola licencyjnego** - w Bibliotece Głównej oraz filiach bibliotecznych odbyło się około 70 projekcji.
- **wystawy:**
  - *W jedności siła! Idee Sokolstwa na pocztówkach ze zbiorów Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie.* Wystawa „W jedności siła!” zorganizowana została z okazji 150. rocznicy powstania T.G. „Sokół” w Polsce, na bazie pocztówek sokolich gromadzonych od półwiecza przez Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie.

- Prezentacja 10 starodruków ze zbiorów Książnicy Podlaskiej. Starodruki poddano konserwacji w ramach realizowanego przez Książnicę Podlaską projektu „Skarbiec dziedzictwa kulturowego”,
- *Gra słów* – wystawa prac Pawła Jarońskiego,
- *Florian Czernyszewicz – żołnierz, robotnik, pisarz, patriota polski* - wystawa zorganizowana wspólnie z Instytutem Pamięci Narodowej,
- *Samarytanie z Markowej* – wystawa towarzysząca spotkaniu upamiętniającemu 77. rocznicę spalenia przez Niemców Wielkiej Synagogi w Białymstoku. Spotkanie współorganizowane przez Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Białymstoku pod hasłem „Sytuacja ludności żydowskiej na okupowanej Białostocczyźnie”,
- *Podlasianie 3* – wernisaż prac białostockiego rysownika Tomasza Brańskiego,
- *Klasyczne bajki w komiksie* – wystawa prac pokonkursowych w ramach Festiwalu literackiego,
- *Józef Piłsudski. Od zesańca do Marszałka*,
- *Widziadła* – wystawa prac Krzysztofa Gregorkiewicza,
- Jubileusz 40-lecia pracy twórczej Władysława Pietruka,
- *Mój świat wyobraźni* – wystawa prac Igora Drozda-Duszyńskiego,
- *Clear of People* – wystawa prezentowana na spotkaniu z autorem, fotografem Michałem Iwanowskim. Spotkanie zorganizowane wspólnie z Fundacją Polska Pomoc

Inne działania promocyjne:

W 2018 r. odbyły się kolejne spotkania powołanej w Książnicy Podlaskiej Rady Młodzieżowej. Młodzież wraz z opiekunami zapoznała się z działalnością Książnicy w minionym okresie oraz przedstawiła swoje przemyślenia i oczekiwania.

Działalność w zakresie promocji książki, czytelnictwa i biblioteki prowadziły następujące działy Książnicy Podlaskiej: Dział Promocji i Wydawnictw, Dział Zbiorów Specjalnych, Dział Instrukcyjno-Metodyczny, Dział Informacyjno-Bibliograficzny, Biblioteka Publiczna Powiatu Białostockiego i filie biblioteczne.

Zrealizowano szereg imprez dla dzieci i młodzieży oraz seniorów, m.in. spotkań autorskich, konkursów, zajęć językowych, edukacyjnych, warsztatowych, spotkań DKK.

Filia nr 14 „Esperanto-Libraro” popularyzowała wiedzę na temat języka esperanto.

Przykładowe imprezy cieszące się dużym zainteresowaniem: *Turniej FIFA* (na konsolę PS4), *Tydzień bibliotek*, *Letnie czytelnice*, *7 Białostocki Tydzień Czytania Dzieciom*, *Jak nie czytam, jak czytam*, *Narodowe czytanie „Przedwiośnia”*, tematyczne warsztaty dla dzieci i młodzieży, np. *O nich wiedzieć warto. Poznajemy sylwetki słynnych Polaków*, *Zwiedzamy Polskę z Koziołkiem Matołkiem*, *Pingwiniada*, *Każdy z nas jest ważny*, *Inżynier Ciućma – zajęcia z robotem Photon*, *Gry planszowe w bibliotece*; językowe zajęcia edukacyjne dla dzieci przeprowadzone w Bibliotece Głównej.

Po raz kolejny Książnica Podlaska włączyła się w ogólnopolską akcję *Noc Muzeów*. W programie znalazło się m.in. prezentacja dokumentów życia społecznego z okresu międzywojennego oraz socrealizmu w Dziale Zbiorów Specjalnych, zwiedzanie największego, dostępnego tylko dla pracowników, magazynu zbiorów bibliotecznych, a także opowieść o hotelu Ritz połączona

z prezentacją zdjęć oraz podziwianie panoramy miasta z tarasu na 6 piętrze. Impreza cieszyła się dużym zainteresowaniem odwiedzających.

Nie mniejszym zainteresowaniem cieszyła się *Noc Bibliotek* zorganizowana w Bibliotece Głównej oraz filiach nr 3, 4, 7, 9 i 13 pod hasłem *RzeczpospoCzyta*. W Bibliotece Głównej zorganizowano wernisaż prac Tomasza Brańskiego, pokój gier w sali „Książniczka” dla dzieci do lat 6, warsztaty dla dzieci w wieku 6-12 lat *O nich wiedzieć warto. Poznajemy sylwetki słynnych Polaków* oraz *Kodowanie w bibliotece*, a także cieszący się ogromnym zainteresowaniem mieszkańców kiermasz książek wycofanych ze zbiorów Książnicy Podlaskiej.

Szereg atrakcji czekało na czytelników w filiach Książnicy Podlaskiej. W Filii nr 3 zajęcia dla młodych czytelników: *Rebus z Piłsudskim*, *Bajki na żywo*, *Pudełko z niespodzianką*, *Teatrzyk kamishibai*, *Gawędy przy ognisku – niekończące się historie*, *W labiryncie książek – mini-gra biblioteczna*. Dodatkowe atrakcje: gry planszowe o PS4, zajęcia plastyczne, zagadki i kalambury. W Filii nr 4: multimedialna prezentacja poświęcona wystąpieniom i odezwom do narodu wygłaszanym przez Józefa Piłsudskiego, warsztaty historyczno-plastyczne pt. „Czyje to wąsy?” dla najmłodszych Czytelników i ich rodziców, podczas których uczestnicy wysłuchali krótkiej prelekcji na temat Marszałka Piłsudskiego, a następnie szukali jego wąsów, *Wielki Test Pieśni patriotycznych*. W Filii nr 9: wieczór poetycko-satyryczny inspirowany programem „*Walka Postu z Karnawalem*” Jacka Kaczmarskiego. W Filii Nr 13: głośne czytanie horrorów dla dzieci, wspólna zabawa inspirowana książką „*Tajemnica biblioteki*” z serii „*Biuro Detektywa Lassego i Mai*” M. Widmarka, słuchanie audiobooka „*W pewnym teatrze lalek*” Lidii Miś, tworzenie prac plastycznych za pomocą farb fluorescencyjnych, gry i zabawy, w tym szukanie ukrytego skarbu, odpoczynek w strefie relaksu.

W ramach promocji zbiorów i usług wśród mieszkańców Białegostoku oraz wzmocnieniu rangi biblioteki w środowisku lokalnym, Filie nr 2, 3 i 4 Książnicy Podlaskiej uczestniczyły w festynach organizowanych przez spółdzielnie mieszkaniowe.

W ramach promocji czytelnictwa oraz współpracy z Urzędem Miejskim w Białymstoku systematycznie przekazywano książki do Białostockich Śledzi Książkowych.

Podczas organizacji różnego rodzaju spotkań i imprez Książnica Podlaska współpracowała z szeregiem organizacji pozarządowych, np.: Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, Civitas Christiana, Szukamy Polski, Fundacją Sąsiedzi, Fundacją Art. Hanza, Związkiem Artystów Plastyków, Uniwersytetem Trzeciego Wieku, Białostockim Towarzystwem Esperantystów, Akademią + 50, Stowarzyszeniem LARIX, Polskim Związkiem Niewidomych, Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich, Stowarzyszeniem „Ku Dobrej Nadziei”, Stowarzyszeniem „BARWA”, Centrum Edukacji Obywatelskiej Polska-Izrael, Towarzystwem Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich, Collegium Suprasliense, Białostockim Klubem Szaradzystów ARARA, Podlaskim Oddziałem Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, Związkiem Polaków na Litwie, Art. Foto, Eleos, Fundacją Polska Pomoc, Fundacją „SPE SALVI”, Fundacją Aktywnej Rehabilitacji „FAR”, Stowarzyszeniem Kultury i Oświaty „Logos”, Fundacją Szansa dla Niewidomych oraz instytucjami, np.: Operą i Filharmonią Podlaską, WOAK-iem, Muzeum Podlaskim, Muzeum Wojska, Muzeum Pamięci Sybiru, Instytutem Pamięci Narodowej, Urzędem Marszałkowskim Województwa Podlaskiego, Urzędem Miejskim w Białymstoku, Starostwem Powiatowym, Uniwersytetem w Białymstoku, Uniwersytetem Jagiellońskim w Krakowie szeregiem przedszkoli i szkół różnego szczebla z Białegostoku i woj. podlaskiego, Białostockim Ośrodkiem Kultury, Centrum Edukacji Nauczycieli w Białymstoku, Teatrem Dramatycznym im. A. Węgierki, Białostockim Teatrem Lalek, Archiwum Państwowym w Białymstoku, Narodowym Funduszem

Zdrowia, Muzeum Archidiecezjalnym w Białymstoku, Biblioteką Archidiecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego oraz bibliotekami białostockich uczelni wyższych, Biblioteką Narodową, a także bibliotekami różnych szczebli – wojewódzkimi, powiatowymi i gminnymi, Biblioteką im. Karskiego w Grodnie, Biblioteką im. Wróblewskich w Wilnie, Biblioteką Publiczną w Kłajpedzie, Regionalną Biblioteką „P. R. Sławejkow” w Wielkim Tyrnowie, Naukową Biblioteką Uniwersytetu I. Miecznikowa w Odessie, Białostocką Spółdzielnią Mieszkaniową, placówkami DPS.

Ponadto w 2018 r. pragnąc uczcić stulecie odzyskania przez Polskę niepodległości, Książnica Podlaska rozpoczęła akcję **rozpowszechniania polskiej literatury dziecięcej za naszą wschodnią granicą**, docierając z nowościami wydawniczymi do środowisk polonijnych. W tym celu podjęliśmy współpracę z Podlaskim Oddziałem Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”.

Chcąc docenić tych, którym bliski jest język i kultura polska, Książnica Podlaska przekazała książeczki dla dzieci z serii „Bajkowa Książniczka” uczestnikom konkursu „Kresy”, promującego polską poezję wśród Polaków mieszkających za granicą oraz środowiskom polonijnym w Wilnie.

Książnica Podlaska podjęła także szereg działań w związku z obchodami 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości (szczegółowy wykaz na końcu sprawozdania).

Nagrody i wyróżnienia:

W 2018 r. Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku została nagrodzona w konkursie „Miejsce Przyjazne Seniorom”, organizowanym przez Prezydenta Miasta Białegostoku we współpracy z Miejską Radą Seniorów. Otrzymaliśmy też wyróżnienie w konkursie organizowanym przez Radę Miasta Białystok „Kulturalne Gryfy”, w kategorii Instytucja.

7.2 Działalność wydawnicza

Wydano wydawnictwa:

- *Bibliotekarz Podlaski 4/2017 (XXXVII),*
- *Bibliotekarz Podlaski 1/2018 (XXXVIII),*
- *Henryk Sienkiewicz i Chrześcijaństwo. Idee-obrazy-konteksty,*
- program konferencji *Emigracja niepodległościowa ukraińska i polska w wieku XX. Tradycje – osobowości – idee – retoryka,*
- *Stanisław Leszek Redlarski, Grudziądzkie reminiscencje 1920-1990,*
- *Środy Literackie Książnicy Podlaskiej. Rok dziewiąty: październik 2016 – czerwiec 2017,*
- *Joanna Pachałko, Magiczna dekada. Rola dyskursu „magii Podlasia” i filmu „Cząstka Podlasia” w tworzeniu nowego wizerunku województwa w latach 2007-2017,*
- *Marcin Tomkiel, Zaufany sztabowiec Piłsudskiego. Historia życia Stanisława Nilskiego-Łapińskiego,*
- *Joanna Szmidt, Zdrowie mieszczan w dobie oświecenia. Polityka zdrowotna właścicieli miast prywatnych z pogranicza polsko-litewskiego,*
- *Srebro nie złoto. Edycja 3,*
- *Bjalistokaj kajeroj. No 8,*
- *Głos Bibliotek Publicznych Województwa Podlaskiego 1(18),*
- *Epea 1/2018,*

- Łukasz Zabielski, *Kajetan Koźmian spoza kanonu. Studia i szkice historycznoliterackie*,
- Małgorzata Dobkowska, *Dziki ogród*,
- Zofia Olek-Redlarska, *Niebieskie kapelusze*,
- Franciszek Kobryńczuk, *Białowieski Król Żubr*,
- Franciszek Kobryńczuk, *Skradzione kowadło*,
- Erazm Stefanowski, *Oskarżony Jezus Ch.*,
- *Zagadnienia bilingwizmu*

Dodrukowano po 500 egz. wydanych w 2017 r. wydawnictw:

- *Kwiatek pięciopłatek*,
- *Mały olbrzym*,
- *Ogród marzeń*

8 PROJEKTY

8.1 Realizowane projekty

- SKARBIEC DZIEDZICTWA KULTUROWEGO w ramach w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020. Oś priorytetowa VIII: Infrastruktura dla usług użyteczności publicznej. Działanie 8.3. – Ochrona dziedzictwa kulturowego – realizacja zakończona w I półr. 2018 r.,
- Projekt Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki *Kontynuacja naukowej, krytycznej edycji „Pism rozproszonych” Zygmunta Glogera: edycja rękopisów, pism etnograficznych, rysunków i korespondencji w siedmiu tomach* (nr rej. projektu: 11H 17 0013 85; kierownik projektu: prof. dr hab. Jarosław Ławski; jedn. prowadząca: Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego). Data zakończenia projektu: maj 2022,
- *„Z książką w podróż historyczną”*, projekt w ramach programu *Partnerstwo dla książki* finansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, projekt realizowany w II połowie 2018 r.
- *Zakup Nowości Wydawniczych do Bibliotek Publicznych*,
- *Dyskusyjne Kluby Książki*,
- *Analiza Funkcjonowania Bibliotek*,
- *O finansach... w bibliotece*,
- *Lokalne Kluby Kodowania*,
- *Mała książka – wielki człowiek*.

Współudział w projektach na zasadach partnera

- „e-Mediateka CLZ vol. 2” w ramach programu „Kultura cyfrowa”, partnerstwo z Białostockim Ośrodkiem Kultury (Centrum im. Ludwika Zamenhofa),
- „Podlaskie zbiory cyfrowe” w ramach programu „Kultura cyfrowa”, partnerstwo z Wojewódzkim Ośrodkiem Animacji Kultury w Białymstoku.

8.2 Wnioski i oferty o dofinansowanie

- Przygotowano fiszę konkursową oraz złożono wniosek do programu transgranicznego Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020 *Współpraca instytucji kultury Białostoczczyzny i Grodzieńszczyzny w zakresie rozwoju zasobów cyfrowych i udostępniania danych jako czynnik wzrostu czytelnictwa i wzmocnienia więzi literacko-kulturowych na obszarze transgranicznym* – projekt został oceniony pozytywnie, przeszedł do ścisłej czołówki, znajduje się na liście rezerwowej,
- Złożono projekt „*Białystok w Niepodległej*” do programu *Niepodległa 2018* finansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Projekt wysoko oceniony – 76,33 pkt – nie uzyskał dofinansowania,
- Złożono wniosek o dofinansowanie zadania *Z książka w podróż muzyczną*, finansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu *Partnerstwo dla książki 2019*. Wniosek złożono w listopadzie 2018 r. Ogłoszenie wyników nastąpi w I kwartale 2019 r. ,
- Złożono wniosek o dofinansowanie zadania *Festiwal Literacki „Autorzy i książki. Podlaskie podsumowanie”*, finansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu *Partnerstwo dla książki 2019*. Wniosek złożono w listopadzie 2018 r. Ogłoszenie wyników nastąpi w I kwartale 2019 r.

9 DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

Jako placówka o statusie biblioteki naukowej Książnica Podlaska prowadzi działalność naukową, na którą w szczególności składają się:

1. Spotkania Rady Naukowej w Książnicy Podlaskiej

Skład Rady:

- Profesor Violetta Wejs-Milewska – Wydział Filologiczny, Uniwersytet w Białymstoku;
- Profesor Halina Krukowska – Wydział Filologiczny, Uniwersytet w Białymstoku;
- Profesor Halina Parafianowicz – Wydział Historyczno-Socjologiczny, Uniwersytet w Białymstoku;
- Profesor Urszula Kowalczyk – Uniwersytet Warszawski;
- Doktor habilitowana Anna Nosek – Wydział Filologiczny, Uniwersytet w Białymstoku;
- Ksiądz doktor Dariusz Wojtecki – Dyrektor Biblioteki Archidiecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego w Białymstoku;
- Doktor Marta Białobrzeska – Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód” Uniwersytetu w Białymstoku;
- Pan Jerzy Binkowski – poeta, regionalny artysta, krytyk literacki i teatralny;
- Jolanta Gadek (Dyrektor Książnicy Podlaskiej);
- Łukasz Zabielski (Kierownik Działu Naukowego Książnicy Podlaskiej).

2. Organizowane i współorganizowane konferencje naukowe:

- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Literackie podróże do wnętrza ziemi. Wizje – idee – symbole”, Tarnowskie Góry – Pałac w Rybnej, 6-7 kwietnia 2018 roku,
- Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „Emigracja niepodległościowa ukraińska i polska w wieku XX: tradycje – osobowości – idee – retoryka”, Kijów, 23-25 maja 2018 roku,

- VII Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu „Żydzi Wschodniej Polski”. Edycja II: Żydzi Europy Środkowej i Wschodniej. Edycja VII: Między Odessą, Kijowem a Wilnem. Idee syjonistyczne w Europie Środkowo-Wschodniej. Twórcy – literackie echa – język, Białystok-Tykocin, 8-9 maja 2018 roku,
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Dezinformacja – Inspiracja – Społeczeństwo”, Białystok, 19-20 kwietnia 2018,
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Obrazy w literaturze dziecięcej. Literatura dziecięca w obrazach”, 15-16 czerwca 2018,
- Spotkanie pod hasłem „Sytuacja ludności żydowskiej na okupowanej Białostocczyźnie”, 27 czerwca 2018 roku; organizator Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku; współorganizator: Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku,
- II Ogólnopolska Konferencja Naukowa z cyklu „Młoda Polska: rewizje, reinterpretacje” pt. „Tadeusz Miciński i ludzie epoki. Współcześni i potomni wobec pisarza i jego dziedzictwa”, Białystok, 11-12 października 2018 r.,
- Jubileuszowa Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Debiuty Mickiewicza, debiuty romantyków. Tradycje-strategie-idee-język”, Białystok, 9-10 listopada 2018 r.,
- Jubileuszowa Konferencja Naukowa „Topos: pismo literackie, idea, środowisko artystyczne. W XXV rocznicę wydania pierwszego numeru Toposu 1993-2018”, Białystok, 15-16 listopada 2018 r.,
- Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Folklor litewski i polski XIX i XX wieku. Źródła-literackie przekształcenia-interpretacje”. Wilno-Oniekszy, 23-24 listopada 2018 r.

3. Edycja i redakcja książek oraz tekstów źródłowych:

- *Henryk Sienkiewicz i chrześcijaństwo. Idee – obrazy – konteksty*, red. Anna Janicka i Łukasz Zabielski, Białystok 2017 [książka oddana do druku w 2018 roku],
- Stanisław Leszek Redlarski, *Grudziądzkie reminiscencje 1920 – 1990*, red. Łukasz Zabielski, Białystok 2018,
- *Środy Literackie Książnicy Podlaskiej. Rok dziewięty: październik 2016 – czerwiec 2017*, red. tomu M. Siedlecki i D. Sołowiej, Białystok 2018,
- Panel: *(Nie)obecność Henryka Sienkiewicza?*, red. i oprac. M. Siedlecki, [w:] *Henryk Sienkiewicz i chrześcijaństwo. Idee – obrazy – konteksty*, red. naukowa A. Janicka i Ł. Zabielski, Białystok 2017 [książka ukazała się w 2018 roku],
- Panel: *Pamięć o społeczności żydowskiej w przestrzeni regionalnej*, red. i oprac. M. Siedlecki, [w:] *Żydzi wschodniej Polski. Seria VI: Żydzi białostoccy: od początków do 1939 roku*, red. nauk. J. Ławski, K. K. Pilichiewicz i A. Wydrycka, Białystok 2018,
- Joanna Pachałko, *Magiczna dekada. Rola dyskursu „magii Podlasia” i filmu „Cząstka Podlasia” w tworzeniu nowego wizerunku województwa w latach 2007-2017*, Białystok 2018 – redakcja książki Łukasz Zabielski,
- Łukasz Zabielski, *Kajetan Koźmian spoza kanonu. Studia i szkice historycznoliterackie*, Białystok 2018 – książka po recenzjach; status: oddana do składu,
- Marcin Tomkiel, *Zaufany sztabowiec Piłsudskiego. Historia życia Stanisława Niłskiego-Łapińskiego*, Białystok 2018 – redakcja tomu Łukasz Zabielski,
- Joanna Schmidt, *Zdrowie mieszczan w dobie oświecenia*, Białystok 2018 – redakcja książki Michał Siedlecki,
- Agnieszka Drozdowska, *Kobiety w czasie pierwszej wojny światowej. Ziemia płn.-wsch. Królestwa Polskiego i Obwodu Białostockiego*, Białystok 2018 – redakcja książki Patryk Suchodolski.

4. Praca w projektach naukowych (badania, granty):

- Projekt Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki *Kontynuacja naukowej, krytycznej edycji „Pism rozproszonych” Zygmunta Glogera: edycja rękopisów, pism etnograficznych, rysunków i korespondencji w siedmiu tomach* (nr rej. projektu: 11H 17 0013 85; kierownik projektu: prof. dr hab. Jarosław Ławski; jedn. prowadząca: Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego). Data zakończenia projektu: maj 2022.

Projekt rozpoczął się w maju 2018 roku, obecnie trwają prace nad pozyskaniem podstawy źródłowej wydawanych tomów.

5. Artykuły, opracowania naukowe, referaty, wykłady

Pracownicy Działu Naukowego opublikowali lub zgłosili do publikacji 22 artykuły, wygłosili 7 referatów na konferencjach, seminariach i panelach naukowych.

10 KADRY

10.1 Zatrudnienie

Stan zatrudnienia na 31.12.2018 r. – 144 osoby (141,60 etatu), w tym 3 osoby na urlopie wychowawczym. Liczba pracowników działalności podstawowej – 109 osób (108 etatów). Liczba pracowników z wykształceniem bibliotekarskim (co najmniej średnim) – 71 osób.

10.2 Szkolenia

Ważniejsze szkolenia:

- seminarium bibliotekarzy woj. podlaskiego na temat: *Książka cyfrowa, elektroniczna, wirtualna. Charakterystyczne zjawiska, terminy i pojęcia. Otwarte Zasoby Edukacyjne i możliwości ich wykorzystania w bibliotece. Mobilne narzędzia i aplikacje w pracy z dziećmi,*
- *Sprawozdawczość bibliotek publicznych,*
- szkolenie dla moderatorów DKK pt. *Rola moderatora podczas spotkań autorskich. Jak zorganizować i przeprowadzić spotkanie autorskie, czyli atrakcyjna dyskusja o literaturze,*
- szkolenie moderatorów DKK pt. *Uśmiechnięta akademia,*
- *Kodowanie w bibliotece.*
- *Badanie efektywności bibliotek publicznych powiatu augustowskiego, Czytanie leczy – biblioterapia , Gry planszowe w bibliotece*
- *Czytanie leczy – biblioterapia, Wpływ pasji, hobby i zainteresowań bibliotekarzy Książnicy Podlaskiej na twórcze wykonywanie pracy zawodowej – wyniki badań ankietowych.*
- *Rozwój kompetencji osobistych bibliotekarzy: marka osobista i wizerunek bibliotekarza wizytówką biblioteki,*
- *Rozwój kompetencji osobistych: bibliotekarz ambasadorem kultury – savoir vivre w pracy,*
- *Rola moderatora podczas spotkań autorskich, czyli atrakcyjna dyskusja o literaturze,*
- *Biblioteka w teatrze, teatr w bibliotece,*
- *Uśmiechnięta akademia wartości,*
- *Praktyczne aspekty funkcjonowania kontroli zarządczej i zarządzania ryzykiem,*
- *Wdrożenie wymagań RODO w obszarze HR – dwudniowe praktyczne szkolenie,*

- *Opracowanie dokumentacji wymaganej na gruncie RODO oraz prowadzenia analizy ryzyka zgodnie z wytycznymi GIODO,*
- *Trzy webinaria „Jak przygotować Dział IT na RODO”,*
- *Ochrona danych osobowych w instytucjach kultury w świetle przepisów ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO),*
- *Praktyczne aspekty RODO szkolenie dla IOD, ABI, ADO,*
- *Jak zachęcić do korzystania z usług bibliotecznych – czyli nie ma mowy o nudzie w bibliotece,*
- *Biblioteki otwarte dla wszystkich – szkolenie dla bibliotekarzy z obsługi czytelników niepełnosprawnych,*
- *Jak skutecznie pozyskiwać środki z Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Na 2019 r.*

10.3 Ochrona danych osobowych

W związku ze zmianami w ochronie danych osobowych, jakie wprowadziło Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych Dz.U.UE.L.2016.113.1) oraz Ustawa o ochronie danych osobowych z dnia 10 maja 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 1000), Książnica Podlaska podjęła następujące działania w celu dostosowania instytucji do obowiązujących przepisów prawa:

- Dyrekcja Książnicy Podlaskiej powołała Zespół ds. przygotowania Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku do wymagań Ogólnego Rozporządzenia o Ochronie Danych Osobowych,
- Dyrekcja i członkowie Zespołu uczestniczyli w szkoleniach dotyczących ochrony danych osobowych organizowanych przez podmioty zewnętrzne (tematy szkoleń wymienione powyżej),
- Książnica Podlaska zmieniła Regulamin organizacyjny i strukturę organizacyjną w celu wyodrębnienia stanowiska Inspektora danych osobowych (IOD),
- Dyrekcja Książnicy powołała IOD oraz zgłosiła ten fakt do PUODO,
- Przygotowano i wprowadzono zarządzeniem dyrektora: Politykę (zasady) bezpieczeństwa danych osobowych Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku, Politykę (zasady) bezpieczeństwa zarządzania systemem informatycznym Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku, Instrukcję zabezpieczania pomieszczeń Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku, oraz zapoznano z nimi pracowników Książnicy,
- przeszkolono pracowników Książnicy z obowiązujących przepisów prawa w zakresie ochrony danych osobowych oraz związanych z tym procedur obowiązujących w Książnicy Podlaskiej,
- Inspektor Ochrony Danych przeprowadził audyty w komórkach organizacyjnych Książnicy Podlaskiej, sprawdzając stosowanie w praktyce obowiązujących procedur oraz zabezpieczenie danych.

10.4 Wykaz działań w związku z obchodami 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości

- Promocja dziedzictwa narodowego – wystawa starodruków poddanych renowacji w ramach projektu „Skarbiec dziedzictwa kulturowego”;

- Patronat nad Maratonem Literackim poświęconym III cz. *Dziadów* Adama Mickiewicza w VIII LO;
- „Kobieta, którą pokochał Marszałek. Opowieść o Oli Piłsudskiej.” – Środa Literacka z Katarzyną Drogą 18.04.2018;
- Cykl warsztatów: „**O nich wiedzieć warto – poznajemy sylwetki słynnych Polaków**” – zajęcia przygotowane przez Dział Instrukcyjno-Metodyczny (Targi Książki 20.04.2018 r.; Noc Bibliotek 09.06.2018 r.; zajęcia w filiach bibliotecznych nr 3,4,8);
- Wystawa z IPN - „Florian Czarnyszewicz – żołnierz, robotnik, pisarz, patriota polski” (26.04.2018);
- „Książka na majówkę” – akcja z rozdawaniem książek na czas świąt patriotycznych (27.04.2018);
- „Obława augustowska - Środa Literacka z dr Teresą Kaczorowską (06.06.2018);
- Noc Bibliotek (09.06.18 r.) pod hasłem: „Rzeczpospolcyta” w związku z 100. rocznicą odzyskania niepodległości (m.in. warsztaty „O nich wiedzieć warto – poznajemy sylwetki słynnych Polaków”). Celem zajęć jest przybliżenie postaci znanych i cenionych Polaków z różnych dziedzin nauki, kultury, sport, tj.: Mikołaj Kopernik, Maria Skłodowska-Curie, Kamil Stoch;
- Współorganizacja zajęć dla czytelników filii bibliotecznych w Muzeum Wojska w Białymstoku (w ramach współpracy). Tematy zajęć: „Z Marszałkiem po Białymstoku” – F3 i F9 (20.06.2018r.) oraz „Jaki znak twój?” – F7 (21.06.2018 r.) – Dział Instrukcyjno-Metodyczny;
- Cykl spotkań **Klubu Czytelniczego Ex Libris** (współorganizacja) – idea przedsięwzięcia to promowanie czytelnictwa wartościowej literatury regionalnej i narodowej w roku 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości (inauguracja 29.06.18 r.);
- Konferencja IPN upamiętniająca 77. rocznicę spalenia przez Niemców Wielkiej Synagogi w Białymstoku (27.06.18);
- Wystawa IPN „Samarytanie z Markowej” – 24 marca 1944 r. Niemcy zamordowali polską rodzinę Ulmów za pomoc Żydom (27.06.18);
- Wystawa „Józef Piłsudski. Od zesłańca do Marszałka”. Wystawa wypożyczona z Muzeum Wojska w Białymstoku (lipiec);
- Wydanie książki Stanisława Leszka Redlarskiego pt. „Grudziądzkie reminiscencje 1930-1990”
- Narodowe Czytanie „Przedwiośnie” Stefana Żeromskiego - 08.09.18 r.;
- Zdzisław Jerzy Adamczyk (19.09.18 r.) - Środa Literacka wokół książki: „Manipulacje i tajemnice. Zagadki późnej biografii Stefana Żeromskiego”;
- Warsztaty piosenki patriotycznej (14 października 2018 r.) – współorganizacja z BOK/CLZ i Białostockim Towarzystwem Esperantystów;
- „**Z książką w podróż historyczną**” (19-20.10.2018 – dwudniowe podlaskie dni książki, którym towarzyszyły liczne wydarzenia kulturalno-literackie skupione wokół książki – w ramach programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Partnerstwo dla książki; Były to m.in. warsztaty plastyczne dla najmłodszych dzieci inspirowane książką "Polskie symbole", prezentacje książek historycznych, kiermasz książek historycznych, tworzenie lapbooków nawiązujących do historii Polski, regionu itp.;
- Wydanie książki Marcina Tomkiela pt. „Zaufany sztabowiec Marszałka. Historia - Historia życia Stanisława Niłskiego-Łapińskiego”
- spotkanie pt. „Jak to z 11 listopada bywało?” w Dziale Zbiorów Specjalnych Książnicy Podlaskiej (5.11.2018 r.). Poza prelekcją, którą przygotowała Izabela Szymańska, tematem wiodącym były wysłuchanie i wspólne wykonywanie patriotycznych pieśni.
- „Zaufany sztabowiec Marszałka. Historia - Historia życia Stanisława Niłskiego-Łapińskiego.” Środa Literacka z Marcinem Tomkielelem (7.11.18 r.);
- Nawiązanie współpracy ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska” (6.11.18 r.). Pragnąc uczcić 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości, postanowiliśmy podjąć próbę

rozpowszechnienia polskiej literatury dziecięcej także za naszą wschodnią granicą, docierając z nowościami wydawniczymi do środowisk polonijnych;

- Jubileuszowa Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Debiuty Mickiewicza. Debiuty romantyków. Tradycje – strategie – idee – język”. Jest to wydarzenie otwierające cykl jubileuszy związanych z życiem oraz z twórczością Mickiewicza (9-10.11.2018 r.);
- Ogólnopolska Jubileuszowa Konferencja Naukowa „«Topos»: pismo literackie, idea, środowisko artystyczne. W XXV rocznicę wydania pierwszego numeru «Toposu» 1993–2018” odbyła się 15-16 listopada 2018 roku w Książnicy Podlaskiej;
- Uroczysta gala wręczenia Ogólnopolskiej Nagrody Literackiej im. Franciszka Karpińskiego, przyznawanej przez Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana”. Laureatem tegorocznej – XIV edycji – został Krzysztof Kuczkowski (m.in. wspólne śpiewanie pieśni patriotycznych) - 15.11.2018 r.;
- Gala IV edycji konkursu „Srebro nie złoto” (23.11.18 r.). W związku z obchodami 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, w tegorocznej edycji z inicjatywy społecznej „100-lecia Kobiet”, do konkursu wprowadzona została kategoria specjalna „Polka Niepodległa”, w której mogli wziąć udział wszyscy bez względu na wiek. W nadesłanych utworach autorzy prezentowali niezwykle Kobiety Podlasia – znane i nieznanne, z przeszłości oraz współczesności;
- Inauguracja współpracy ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska”. Pragnąc uczcić 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości, KP podjęła próbę rozpowszechnienia polskiej literatury dziecięcej za wschodnią granicą, docierając z nowościami wydawniczymi do środowisk polonijnych;
- Współpraca przy promocji książki „Listy z osiołkiem” (4.12.18 r.) wydanej przez Muzeum Pamięci Sybiru;
- Konkurs Artystyczny „Piękno niejedno ma imię” Civitas Christiana (4.12.18 r.);
- „Maraton literacki cz. IV – Stefan Żeromski w 100 rocznicę odzyskania przez Polskę Niepodległości” (7.12.18 r.) – patronat, udział w wydarzeniu;
- „Opowieści Gołdapskiego Lasu” (12.12.18 r.) film dokumentalny w reżyserii Tomasza Orlicza poprzedzony prelekcją Krzysztofa Jodczyka z IPN;
- Wieczór kolęd i pieśni patriotycznych z zespołem „Podlaskie Korale”;
- Wydanie książki „Oskarżony Jezus Ch.” Erazma Stefanowskiego – zbiór poezji patriotycznej (19.12.18 r.).

Biblioteka Publiczna Powiatu Białostockiego przygotowała:

- Szkolenie bibliotekarzy 28.02.2018 w GBP w Gródku ph. „Biblioteki inspirują – akcentując wydarzenia i rocznice historyczne i literackie”, podczas którego wygłoszono wykład „Polska niepodległa jako projekt pisarzy i artystów” przez Jarosława Górskiego (w spotkaniu uczestniczyło 4 bibliotekarzy z Książnicy Podlaskiej) oraz spotkanie z autorskie z Renatą Piątkowską pt. „Śladami bohaterki XXI wieku – Ireny Sendlerowej”;
- Spotkania z dziećmi od 5-6.06.2018 w ramach IV edycji „Przystanku z książką w bibliotece”, podczas których zrealizowano m.in. blok tematyczny pt. „100 lat temu” w pięciu bibliotekach (Poświętnem, Łapach, Uhowie, Choroszczy, Wasilkowie);
- Konkurs powiatowy skierowany do młodzieży „Niepodległa nasza Mała Ojczyzna – puzzle patriotyczne” zaplanowany 9.11.2018 w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Wasilkowie (do współpracy zaproszono Filie Biblioteczne nr 8 i 13 Książnicy Podlaskiej);
- Wędrującą ekspozycję z prac plastycznych pt. „100 - lecie Odzyskania Niepodległości w naszej Małej Ojczyźnie” + kokardy, które były eksponowane w Filii Bibliotecznej nr 8 i 13 Książnicy Podlaskiej. Wystawy były eksponowane w miesiącach: lipiec- sierpień;

- Przygotowanie zestawienia do Głosu Bibliotekarzy Województwa Podlaskiego oraz na stronę www Starostwa Powiatu Białostockiego oraz Książnicy pt. „Bibliotecznym tropem wydarzeń związanych z niepodległą w bibliotekach powiatu białostockiego”;
- Podsumowanie powiatowego konkursu historyczno-fotograficznego „Niepodległa nasza Mała Ojczyzna – puzzle patriotyczne”. Wystawa prac i podsumowanie konkursu miało miejsce 9 listopada w Bibliotece w Wasilkowskie. Wystawę pokonkursową eksponowano do stycznia 2019 roku;
- Biblioteka Powiatu Białostockiego (Książnicy Podlaskiej) zaprosiła po raz kolejny na spotkania edukacyjne Wydawnictwo Akapit Press. Przedstawiciel Wydawnictwa przeprowadził cztery warsztaty biblioteczne poświęcone jubileuszowi 100-lecia odzyskania niepodległości. W zajęciach uczestniczyła młodzież z dwóch bibliotek samorządowych (Gródka i Bielska Podlaskiego) oraz filii bibliotecznych miasta Białegostoku (FB nr 9 i 17). Spotkania realizowane były w oparciu o książki: Andrzeja Żaka „Kasztanka” i Sergiusza Pinkwarta „Mikołaj i dziewczyna z gwiazd”. Po warsztatach można było nabyć książki na mini kiermaszu zaproszonej instytucji (22.11.2018 roku).

Dział Zbiorów Specjalnych:

- „Kobiety i wojna. Karabin i róża” – opowieść o kobietach żołnierzach biorących udział w walkach o wolność, przybliżyła postaci kobiet biorących udział w powstaniu listopadowym, powstaniu styczniowym, II wojnie światowej oraz AK. Prelekcja przygotowana z okazji 8 marca dla Uniwersytetu Trzeciego Wieku (05.03.2018);
- „Tatarzy w wojsku Rzeczypospolitej” – prelekcja dla Uniwersytetu Trzeciego Wieku (16.04.2018);
- Spotkanie z Uniwersytetem Trzeciego Wieku 5 listopada 2018 „Jak to z 11 listopada bywało?” Opowieści przeplatane śpiewaniem pieśni patriotycznych i wojskowych;
- Spotkanie z Klubem Seniora 19 grudnia 2018 ph. „Józef Piłsudski – Honorowy Obywatel Białegostoku”. Prelekcja i śpiewanie pieśni legionowych.

Dział Instrukcyjno-Metodyczny:

- 20 kwietnia (Targi Książki w Białymstoku, Opera i Filharmonia Podlaska) – zajęcia edukacyjne dla dzieci pt. „O nich wiedzieć warto. Poznajemy sylwetki słynnych Polaków”, przybliżające najśłynniejsze postaci nauki, kultury, sztuki, sportu;
- 13-14 września – warsztaty komiksowe „Niepodległa w komiksie” z Szymonem Telukiem dla dzieci i młodzieży w wieku 8–18 lat, podczas których uczestnicy dowiedzieli się m.in. jak zaadaptować wydarzenie historyczne na scenariusz krótkiego komiksu, poznali podstawy języka komiksu;
- 19-20 października podlaskie dni książki „Z książką w podróż historyczną” – zadanie zrealizowane dzięki pozyskaniu środków z programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Partnerstwo dla książki”. To ok. 20 wydarzeń kulturalno-literackich (warsztatów historyczno-plastycznych, teatralno-muzycznych, grywalizacyjnych, bibliograficznych, literacko-historycznych, spotkań z autorami itp.);
- Konferencja Regionalna Bibliotek Publicznych Województwa Podlaskiego, podczas której miało miejsce spotkanie autorskie z Katarzyną Drogą i jej książką „Kobieta, którą pokochał Marszałek. Opowieść o Oli Piłsudskiej” oraz rozstrzygnięcie konkursu ph. „Niepodległa w mojej bibliotece” skierowanego do bibliotek publicznych woj. podlaskiego.

Filie Książnicy Podlaskiej:

Filia nr 1

- Wykłady i pokazy multimedialne prowadzone przez regionalnego koordynatora ds. filatelistyki p. Barbarę Strzymińska-Zdanowicz na temat: „Marszałek w znaczku polskim”. Zaprezentowane zostały znaczki wydawane przez Poczta Polską dla upamiętnienia odzyskania przez kraj niepodległości po 123 latach zaborów;
- Barwy i symbole narodowe: zajęcia literacko-plastyczne upamiętniające 100-lecie odzyskania Niepodległości przez Polskę. Dzieci poznały historie barw polskiej flagi;
- Spotkanie z Katarzyną Drogą – „Kobieta, którą pokochał Marszałek. Opowieść o Oli Piłsudskiej”;
- Rebus z Piłsudskim – dzieci otrzymały informację od bibliotekarza kierujące do odpowiednich haseł ukrytych w książkach w całej bibliotece. Prawidłowa odpowiedź na jedno pytanie była jednocześnie wskazówką do kolejnego zadania;
- W labiryncie książek – gra dla starszych dzieci związana z historią naszego kraju, rozwiązywanie rebusów, odpowiedzi na pytania i układanie puzzli.

Filia nr 2

- „Bajka o Wiśle” Magdaleny Zawadzkiej teatrzyk kamishibai ukazujący piękno, różnorodność i tajemnice „królowej polskich rzek” oraz bardziej i mniej znanych zakątków naszego kraju - zajęcia patriotyczne dla dzieci z grupy Elfy Przedszkola Samorządowego nr 55;
- „Komendant wolnej Polski” Wojciecha Widłaka – zajęcia patriotyczne o Józefie Piłsudskim dla Koła Historyczno-Patriotycznego z Przedszkola Samorządowego nr 55;
- „Komendant wolnej Polski” Wojciecha Widłaka – zajęcia patriotyczne o Józefie Piłsudskim dla dzieci z grupy 9 Przedszkola Samorządowego nr 4;
- „Komendant wolnej Polski” Wojciecha Widłaka – zajęcia patriotyczne o Józefie Piłsudskim dla dzieci z grupy 6 Przedszkola Samorządowego nr 55;
- „Komendant wolnej Polski” Wojciecha Widłaka – zajęcia patriotyczne o Józefie Piłsudskim dla dzieci z grupy 7 Przedszkola samorządowego nr 4;
- "Twórcy naszej niepodległości – Ignacy Jan Paderewski” – zajęcia patriotyczne dla dzieci z grupy 9 Przedszkola Samorządowego nr 4;
- „Dwie drogi do niepodległości – Ignacy Jan Paderewski i Józef Piłsudski” – zajęcia patriotyczne dla dzieci z grupy 6 Przedszkola Samorządowego nr 55;
- „Dwie drogi do niepodległości – Ignacy Jan Paderewski i Józef Piłsudski” – zajęcia patriotyczne dla dzieci z grupy 10 Przedszkola Samorządowego nr 4;
- Wspólne śpiewanie pieśni patriotycznych przy okazji warsztatów plastycznych dla dorosłych.
- „Dwie drogi do niepodległości – Ignacy Jan Paderewski i Józef Piłsudski” – zajęcia patriotyczne dla dzieci z 7 grupy Przedszkola Samorządowego nr 55;
- Ponadto w Filii nr 2 odbyły się następujące wystawy książek o charakterze patriotycznym dla dzieci i dla dorosłych, nawiązujących do stulecia odzyskania niepodległości: „Polska 1918”, „Drogi Polaków do niepodległości”, „Małym patriotom – książki dla dzieci o tematyce patriotycznej”.

Filia nr 3

- Warsztaty w Muzeum Wojska – pt. Spacer z Piłsudskim zorganizowane w ramach współpracy Książnicy Podlaskiej z Muzeum Wojska;
- Warsztaty „100 lat Niepodległej”, w których wzięły udział dzieci z Przedszkola Samorządowego nr 42. Spotkanie było okazją do rozmów o naszych symbolach narodowych, przedszkolaki poznały historię o założeniu Gniezna, dowiedziały się jak powstał Mazurek Dąbrowskiego, a na koniec wykonały piękne biało-czerwone kotyliony. Dzieci zadbały też o muzyczną oprawę zajęć i zaśpiewały „Pierwszą Kadrową”;
- „Nasza Niepodległa” – gra biblioteczna z elementami patriotycznymi dla dzieci do lat 10 (gra poprzedzona prezentacją multimedialną z wykorzystaniem publikacji Mazurek Dąbrowskiego Małgorzaty Strzałkowskiej oraz Orzeł Biały Alfreda Znamierowskiego);
- Polskie symbole narodowe - warsztaty dla przedszkolaków w oparciu o wydawnictwo IPN: Polskie symbole narodowe – zajęcia połączone z wyklejaniem kotylionów;
- W ramach projektu W podróż z książką historyczną w Filii nr 3 odbyły się 2 spotkania z autorami książek historycznych dla dzieci i młodzieży:
  - Moja książka historyczna – prowadzenie Grażyna Bąkiewicz (warsztaty historyczno-literackie dla dzieci 10-letnich – efektem zajęć były lapbooki dotyczące historii Polski, które dzieci wykonały w grupach – Społeczna Szkoła Podstawowa);
  - spotkanie autorskie z Pawłem Wakułą pt. „Król też człowiek”. Autor książek z serii A to historia! opowiadał uczestnikom w nieszablony sposób o władcach Polski. Na koniec dzieci wykonały oryginalne portrety wybranych królów i królowych (spotkanie);
- wystawa „Oni tworzyli Niepodległą – portrety”

Filia nr 4

- Podczas Nocy Bibliotek (09 czerwca) przeprowadzone zostały zajęcia pt.: „Czyje to wąsy?” oraz „Test pieśni patriotycznych”;
- 7.11 i 8.11 - 4 lekcje biblioteczne pt. : "Krótka lekcja patriotyzmu", w których uczestniczyło 68 osób;
- bibliotekarka Jolanta Gawryluk uczestniczyła w Uroczystym Śpiewaniu Hymnu Narodowego w Przedszkolu Samorządowym nr 82;
- koncert chóru Cantylena pod dyr. Kazimierza Klepackiego pt. "Opowiedz moja Ojczyzno" (całość trwała 2 godz. a koncertu wysłuchało 58 osób).

Filia nr 5

- Warsztaty dla przedszkolaków pt: „Niepodległa” których celem było zapoznanie dzieci przedszkolnych z symbolami narodowymi, a szczególnie zrozumienie ich znaczenia oraz tworzenie poczucia przynależności i tożsamości narodowej (prezentacja + zajęcia warsztatowe);
- Warsztaty: „Symbole narodowe”- Przedszkole Samorządowe Nr 64 Akademia Jasia i Małgosi w Białymstoku (09.10.2018);
- Warsztaty: „Niepodległa”- Przedszkole Samorządowe Nr 64 Akademia Jasia i Małgosi w Białymstoku (10.10.2018);
- Warsztaty: „Niepodległa”- Przedszkole Samorządowe Nr 64 Akademia Jasia i Małgosi w Białymstoku (17.10.2018);
- Warsztaty: „Symbole narodowe”- Przedszkole Niepubliczne Nr 6 Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Św. Rodziny w Białymstoku (25.10.2018);

- Warsztaty: „Symbole narodowe”- Przedszkole Niepubliczne Akademia Smyka w Białymstoku (30.10.2018);
- Warsztaty: „Symbole narodowe” – Przedszkole Niepubliczne Nr 6 im. bł. Bolesławy Lament Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny w Białymstoku (06.11.2018);
- Warsztaty: „Symbole narodowe” – Przedszkole Niepubliczne Nr 6 im. bł. Bolesławy Lament Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny w Białymstoku (08.11.2018);
- warsztaty: „Rocznica Niepodległości Państwa Polskiego” – Przedszkole Samorządowe nr 7 „Kasztanowy Zakątek”(13.11.2018);
- Warsztaty: „Znaczenie symboli narodowych” – Przedszkole Niepubliczne Nr 6 im. bł.Bolesławy Lament Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny w Białymstoku (22.11.2018);
- Warsztaty: „Niepodległa”- Przedszkole Samorządowe Nr 64 Akademia Jasia i Małgosi w Białymstoku (26.11.2018);
- 10 spotkań warsztatowych historyczno-literacko-plastycznych (X i XI 2018 r.).

Filia nr 6

- Wystawa książek o polskiej drodze do niepodległości;
- Lekcja muzealna przeprowadzona w Muzeum Wojska w Białymstoku pt. „Król i jego królestwo”;
- Bawimy się językiem ojczystym (Kształtowanie postawy małego erudyty);
- Polskie stroje ludowe – wystawa lalek w strojach ludowych i lekcja biblioteczna;
- Stulecie Polaków – wystawa starych fotografii obejmujących lata 1918 – 2018 udostępnionych ze zbiorów naszych czytelników;
- Wystawa replik polskich medali i odznaczeń wojskowych.

Filia nr 7

- Wystawa książek o tematyce patriotycznej poświęcana 100 rocznicy odzyskania Niepodległości;
- Wystawa ph. ” Polskie super bohaterki”;
- Głośne czytelnie książek o tematyce patriotycznej m.in. „Komendant wolnej Polski. O Józefie Piłsudskim”. W. Widłaka 28.11.2018r. pracownicy Filii nr 7 zostali zaproszeni do PS nr 65 w Białymstoku na spotkanie z okazji 100-lecia Odzyskania Niepodległości. Przybliżyli małym czytelnikom postać Marszałka Józefa Piłsudskiego i rozmawiali o polskich symbolach narodowych;
- Konkurs plastyczny pt. „ Niepodległa w komiksie”;
- Spotkanie z pracownikiem IPN ph. Polskie Symbole Narodowe;
- Spotkanie autorskie z pisarką Dorotą Combrzyńska Nogałą w ramach projektu z „Książką w podróż historyczną” (19.10 2018r.);
- Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki (DKK) związane z rocznicą odzyskania przez Polskę Niepodległości i książką Katarzyny Drogi pt. „Kobieta, którą pokochał Marszałek. Opowieść o Oli Piłsudskiej” (06.11.2018);
- „O nich wiedzieć warto – poznajemy sylwetki słynnych Polaków” – warsztaty dla dzieci przeprowadzone przez pracowników Działu Metodyczno-Instrukcyjnego (9. 08.11.2018 r.).

Filia nr 8

- Spotkanie warsztatowe z dziećmi klasy III E ze Szkoły Podstawowej nr 43 im. S. Kossak prowadzone przez pracowników Działu Instrukcyjno-Metodycznego pod hasłem „Sylwetki sławnych Polaków. O nich warto wiedzieć”. Zajęcia odbyły się 11.05.2018;
- Wystawa w gablocie biblioteczej „Twórcy Niepodległej” (od 12.07 do 10.08);
- Wydarzenia podjęte we współpracy z Biblioteką Powiatu Białostockiego:
  - konkurs powiatowy skierowany do młodzieży „Niepodległa nasza Mała Ojczyzna – puzzle patriotyczne” (do konkursu zaproszono młodzież klas VII i VIII Szkoły Podstawowej nr 43 i 49),
  - wędrującą ekspozycję z prac plastycznych pt. „100-lecie Odzyskania niepodległości w naszej Małej Ojczyźnie” (7-28.09.2018).

Filia nr 9

- Wystawa „100-lecie odzyskania niepodległości” (styczeń 2018);
- Wystawa „Odzyskanie niepodległości przez Białystok” (luty 2018);
- Wykład połączony z prezentacją multimedialną, który przedstawił pracownik Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku (28 luty 2018);
- „Estetyczne aspekty współczesnego patriotyzmu. Subkultura-sztuka-kicz” - prelekcja z okazji obchodów 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości (13 marzec 2018);
- Warsztaty „Porozmawiajmy o Wolności” - prowadzenie: nauczyciel bibliotekarz z Zespołu Szkół Mechanicznych w Białymstoku;
- Spotkanie, w trakcie którego zaprezentowano poezję odnoszącą się zarówno do samej rocznicy, jak i do dziejów Polski i Polaków w ostatnich stu latach. Utwory nawiązywały do pojęcia wolności – jego różnych interpretacji. Program „Wojna postu z karnawałem” odbył się pod znakiem pamięci Jacka Kaczmarskiego, poety i barda wyjątkowo i różnorodnie związanego z pojęciami wolności i polskości. (9 czerwca 2018 – Noc Bibliotek);
- Zajęcia warsztatowe organizowane przez Muzeum Wojska w Białymstoku. Temat spotkania: „Z Marszałkiem po Białymstoku” (20 czerwca 2018);
- 7 edycja ogólnopolskiej akcji „Narodowe Czytanie”, podczas której czytana była powieść Stefana Żeromskiego "Przedwiośnie". Imprezie towarzyszyła prezentacja dotycząca życia i twórczości samego Stefana Żeromskiego oraz wystawa o autorze (wrzesień);
- Udział w Jury Międzynarodowego Konkursu Historycznego w ramach obchodów 100. Rocznicy Odzyskania Niepodległości pod hasłem „Parada postaci historycznych”, organizowanym przez Szkołę Podstawową nr 16 im. Tadeusza Kościuszki w Białymstoku (październik);
- Warsztaty dla dzieci najmłodszych pod nazwą „Poznaj Symbole Narodowe”. Zajęcia połączone z prezentacją multimedialną poprowadził pracownik z Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku (listopad 2018).

Filia nr 10

- Zajęcia czytelniczo edukacyjne „Kocham Polskę” z okazji 100-lecia odzyskania niepodległości. Rozpoczęły one cykl spotkań z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości. Czytana była książka Wojciecha Witłaka pt. „Komendant wolnej Polski”, która przybliżyła młodzieży postać Józefa Piłsudskiego. Omówione zostały: znaczenie i symbolika Święta Niepodległości oraz zaśpiewana Pieśń Legionów. Kolejnym punktem spotkania była gra „Kocham Polskę”. Na zakończenie uczestnicy otrzymali upominki za udział w zajęciach;
- Zajęcia czytelniczo edukacyjne „Droga do wolności- poznajemy polskie legendy”;

- Gazetka pt. „100 lat Niepodległej”;
- Czytanie literatury patriotycznej.

Filia nr 11

- Wystawa książek poświęconych najnowszej historii Polski (wrzesień – listopad);
- Przystrojenie biblioteki flagami narodowymi (wrzesień – listopad);
- Okolicznościowe gazetki o tematyce patriotycznej (wrzesień – listopad);
- Współdziałanie w akcji zorganizowanej przez SP nr 31 im. Janusza Korczaka w Białymstoku polegającej na stworzeniu biało-czerwonej flagi z pracowników i uczniów szkoły uwiecznionej na fotografii (zdjęcie jest na stronie szkoły) 17 października 2018 r.

Filia nr 12

- Z okazji święta 11 listopada wraz ze świetlicą Szkoły Podstawowej nr 52 zorganizowany został konkurs wierszy o tematyce patriotycznej pt. Polska Naszą Ojczyzną, w którym wzięło udział kilkunastu uczniów. Przyznano trzy nagrody i trzy wyróżnienia;
- Wystawa prac plastycznych związanych z odzyskaniem niepodległości przez Polskę.

Filia nr 13

- Wystawa w 155 rocznicę wybuchu powstania styczniowego (22.01.2018)
- Wystawa w 105 rocznicę śmierci Władysława Bełzy, prezentacja wierszy patriotycznych autora (29.01.2018);
- Prezentacja i wspólna recytacja wiersza Władysława Bełzy „Kto ty jesteś? Polak mały!” podczas zajęć w czasie ferii zimowych w bibliotece (30.01.2018);
- Wystawa z okazji Dnia Flagi Rzeczypospolitej Polskiej (2.05.2018);
- Spotkanie autorskie w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki z pisarką Wiolettą Piasecką, autorką wydanej w roku bieżącym książki patriotycznej dla dzieci o Ignacym Paderewskim „Iгнаś” (6.06.2018);
- Wakacyjna ekspozycja prac plastycznych z konkursu powiatowego „100-lecie odzyskania niepodległości w naszej Małej Ojczyźnie” oraz ekspozycja patriotycznych kokard i kotylionów – działanie we współpracy z Biblioteką Powiatu Białostockiego (lipiec/sierpień 2018);
- Wspólne czytanie książki Wioletty Piaseckiej „Iгнаś” podczas zajęć wakacyjnych w Filii nr 13 (sierpień);
- Wystawa poświęcona powieści Stefana Żeromskiego „Przedwiośnie” (31.08.2018);
- Uczestnictwo w Narodowym Czytaniu „Przedwiośnia” Stefana Żeromskiego (8.09.2018);
- Lekcja biblioteczna dla kl. 3 Szkoły Podstawowej nr 15 poświęcona literaturze dziecięcej o tematyce niepodległościowej adresowanej do czytelnika dziecięcego;
- W Tygodniu Dziecka w Białymstoku zaproszono uczniów kl. 1 Szkoły Podstawowej nr 7 na prezentację powieści Wioletty Piaseckiej pod tytułem „Faustynka: opowieści patriotyczne” (4.10.2018);
- W październiku dwie czytelniczki Filii nr 13 wzięły udział w konkursie powiatowym skierowanym do młodzieży „Niepodległa nasza Mała Ojczyzna – puzzle patriotyczne”;
- Udział w konkursie „Niepodległa nasza Mała Ojczyzna - puzzle patriotyczne” w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Wasilkowie – działanie we współpracy z Biblioteką Powiatu Białostockiego – dwie czytelniczki filii uczestniczyły w finale fotograficznego konkursu

- powiatowego, skierowanego do młodzieży, „Niepodległa nasza Mała Ojczyzna –puzzle patriotyczne”: jedna zajęła II miejsce, natomiast druga otrzymała wyróżnienie (9.11.2018);
- Wystawa w 100 rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości (11.11.2018).

Filia nr 14

- W rocznicę urodzin Żeromskiego odbyła się prezentacja multimedialna i warsztaty piosenki patriotycznej w języku esperanto. Współorganizatorzy: BOK/Centrum L. Zamenhofs, Książnica Podlaska - filia nr 14, Białostockie Tow. Esperantystów, Objazdowa Szkoła Muzyczna L. Mazurka.

W Filii nr 15

- Zorganizowano (w terminie X-XII 2018 roku) cykl zajęć warsztatowych pod hasłem „Jesteśmy małymi patriotami”. W trakcie spotkań, wykorzystując nowe wydawnictwa książkowe, atlasy, multimedia, albumy – przybliżone zostały młodym uczestnikom trudne tematy związane z naszą historią, pozwalające zrozumieć istotę 100 Rocznicy Odzyskania Niepodległości;
- W ramach Narodowego Czytania zostały zorganizowane warsztaty dla dzieci (zajęcia z tworzenia kotylionów, symboli narodowych oraz innych działań upamiętniających 100 rocznicę odzyskania niepodległości);
- Udział w projekcie „Z książką historyczną – Podlaskie Dni Książki” (zorganizowanie trzech spotkań warsztatowych);
- Udział w uroczystej akademii dla uczczenia omawianego wydarzenia w jednej z placówek oświatowych;
- Wycieczka do Muzeum Wojska z dziećmi z SP nr 9 na warsztaty „W żołnierskim plecaku”.

Na podst. materiałów przygotowanych przez kierowników działów oprac. Dorota Łuckiewicz.

KSIĄŻNICA PODLASKA
im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku
15-097 Białystok, ul. Marii Skłodowskiej-Curie 14 A
tel. centrala 85 67 67 221, sekr. 85 67 67 224
NIP 542 21 24 069

DYREKTOR
KSIĄŻNICY PODLASKIEJ
im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku
Jolanta Gadek

